

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XIV. V Ljubljani, 15. oktobra 1942-XX. šte. 38 (674)

Vreme vinotoka
daje za april poroka

Slovenski rek

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izbaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-32.
— Račun poštne hranilnice v Ljubljani
št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo,
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti 2 liri v znakah.

NAROČNINA

1/4 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir,
vse leto 40 lir. V tujini
64 lir na leto. — Naročnino
je treba plačati vnaprej.

GENE OGLASOV

V tekstem delu: enostolpčna petinosa vrsta
ali njen prostor (višina 8 mm in širina
55 mm) 7 lir; v glasnem delu 4.50 lire.
V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. —
Notice: vrstica 7 lir. Mali oglasi:
beseda 0.50 lire, Oglasni davki povsod
še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

NAŠA NOVA PRAVLJICA
KUHARČEK ANDREJ

(Gl. str. 4)

Uspehi Italijanske atlantske podmornice

Angleški 20.000 tonski parnik potopljen. — Izgube sovražnega letalstva nad Malto

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 7. oktobra svoje 864. vojno poročilo:

Zivahna delavnost izvidniških čet in obojestranskega topništva na egiptovski fronti.

Profilletske baterije kopenskih čet so uničile eno sovražno letalo, drugo pa so sestrelili naši lovci.

Nad Malto je med bombardiranjem, ki so ga izvršili naši oddelki, izgubil sovražnik dve letali tipa »Spitfire« v letalskih dvobojih z nemškimi lovci.

Z vojnih poletov zadnjih dveh dni se dve letali nista vrnili.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 8. oktobra svoje 865. vojno poročilo:

Na egiptovski fronti omejena delavnost na kopnem in v zraku.

Med poletom nad Tobruk se je sovražno letalo, zadeto od profilletske obrambe, zrušilo na zemljo v bližini Bardije.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 9. oktobra svoje 866. vojno poročilo:

Na bojišču pri El Alameinu le nezadno delovanje.

Včeraj je avtomatsko orožje pehotne divizije »Folgor«, sestrelilo en »Hurricane«. Pilota, ki je bil Južnoafrikanec, smo ujeli. Drugo letalo, ki so ga sestrelili strelci istega oddelka, je padlo na tla blizu Him Himata.

7. oktobra popoldne so angleški lovci s strojnimi obstreljevali sanitetne oddelke divizije »Folgor«, ki so nosili vidne spoznavne znake in so tri bolničarje ubili, 12 pa jih ranili.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 10. oktobra svoje 867. vojno poročilo:

Letalstvo Osi je včeraj v intenzivnem delovanju doseglo na egiptovski bojišču posebno sijajne uspehe. Močne skupine sovražnih bombnikov, ki so jih spremljali številni lovci in ki so pripravljale za napad na naše postojanke, smo prestregli in napadli.

V ponovnih srditih bojih so italijanski lovci sestrelili 20 letal, nemški lovci pa 25 letal; devet nadaljnjih letal je sestrelilo topništvo.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 11. oktobra svoje 868. vojno poročilo:

Na fronti pri Alameinu zelo živahno topniško delovanje.

V letalskih dvobojih je sovražno letalstvo izgubilo 3 letala po zaslugi nemških lovcev in 3 nadaljnja po zaslugi italijanskih lovskih letal. Dve izmed teh letal je sestrelil naš lovec v posameznem poletu, ki je drzno napadel patrolio treh sovražnih letal.

Med bombardiranjem, ki so ga izvedli naši oddelki nad vojaškimi cilji na Malti, so nemški lovci sestrelili 2 angleški letali.

Z bojnih akcij zadnjih dveh dni se niso vrnila 4 naša letala.

Naša atlantska podmornica pod poveljstvom pomorskega kapitana Guida Saecarda je torpedirala in potopila angleški transatlantski parnik »Ironsides«, ki je izpodirval 20.000 ton, ter je razen tega s torpedi hudo zadela transatlantski parnik »Nea Hellas« ali bivo »Tuscany« s 17.000 bruto reg. tonami.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 12. septembra svoje 869. vojno poročilo:

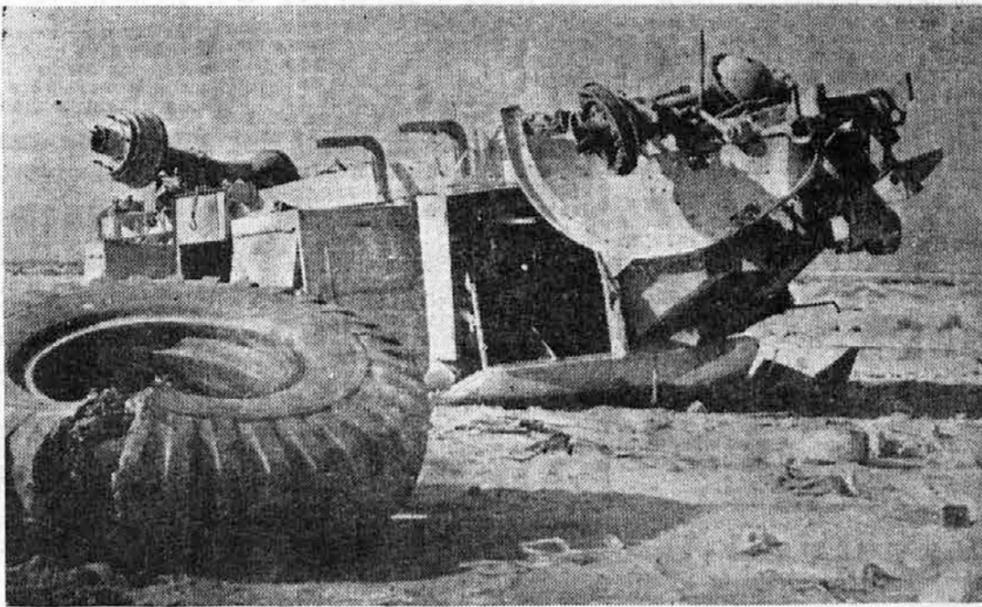
Topniško in orledniško delovanje na egiptovskem bojišču.

Profilletska obramba kopenskih čet je sestrelila 4 sovražna letala; tri nadaljnja letala so v boju sestrelili nemški lovci.

Bombniki in strmoglavi Osi so včeraj podnevi in pa ponoči napadali letališča na Malti, kamor so v zaporednih valovih prihajali nad cilje. Spremljevalni lovci so se zablili v zmagovite dvoboje z letalskimi naprotnimi silami. Šest strojev so zbili Nemci, devet pa Italijani, ki so še mnogo drugih uspešno obstreljevali s strojnimi.

Tri naša letala se niso vrnila v oporišča.

Naša podmornica pod poveljstvom poročnika boine ladje Raula Gallettija je v osrednjem Sredozemlju torpedirala in potopila eno sovražno podmornico.

Avtomobile co-razzato inglese, distrutto da bombe aviatorie italiane. — Angleški oklopni avtomobil, ki so ga razbile italijanske letalske bombe.

prispievali k organskemu zbolšanju vojne mornarice. S tega področja so sprejeli nekaj zakonskih sprememb, ki se nanašajo na preureditev in izpopolnitev vojne mornarice.

Na predlog ministra za narodno vzgojo je bil odobren načrt zakona o ustanovitvi študijskega zavoda za italijanske politične pisce s sedežem v Rimu. Zavod bo imel namen, štiri, združevati in razširjevati razprave vsake vrste o italijanski politični ideji ter v polni luči pojasniti prispevek, ki so ga italijanski politični pisec dali za evropsko civilizacijo. Po predlogu istega predlagatelja je bil odobren načrt dekreta, ki določa značne ugodnosti ranjenim ali obolelim vojakom pri vpisu v umetniške zavode.

Na predlog ministra za javna dela je bil odobren zakonski osnutek, ki ureja poenotenje frekvence pri električnih napravah. Ta ukrep bo prinesel enotno ureditev izrabe električne toka in bodo izjeme veljale samo še za železniške in telefonske naprave. Da bo mogoče že obstoječe naprave preurediti v smislu novih določb, je bila odredena doba 10 let. Naslednji zakonski ukrep se nanaša na uvedbo regulacijskega načrta in razširjenje mesta Sasaria na Sardiniji. Z drugim ukrepom je bilo spremenjeno besedilo zakonskih določb, ki urejajo ljudsko in najbolj gospodarsko gradnjo stanovanj. Tudi glede kolovadnice takih ljudskih stavb so bile določene nekatere olajšave. V zvezi s tem so bile odredene tudi izpolnitve glede sodelovanja fašističnih zavodov pri tej stavbi delavnosti in dva ukrepa, ki vsebujejo iniače za regulacijske načrte mest Firence in Foggie.

Na predlog prometnega ministra so bile v razpravi spremembe glede gmotnega zavarovanja oseba državne telefonske službe, ki bi se ponesrečilo v službi. Nadalje je bila izdana zasebni industriji odobritev za zgraditev in obratovanje železniške proge Castellammare—Sorrento, Novembra 1. 1940 je bil odprt prvi del te proge v dolžini 562 km med Castellammare in Termom, sedaj pa se bo sprito ugodnih razmer za tako delo nadaljevala gradnja še za nadaljnjih 12 km proge do Sorrenta. Ta dela bodo kljub vojni izvršljiva, ker zanje ni potrebno kovinsko gradivo, prav tako pa tudi ne pogonsko gorivo in gumi. Tako bo takoj po zmagi to delo že tekoče izvršeno, da bo lahko potem čimprej izpopolnjeno glede ostalih naprav, predvsem električnih.

Na predlog ministra za korporacije je bil sprejet zakonski osnutek z določili za likvidacijo zavarovalnih polic

na življenje vojakov, ki so pogrešani v vojni ali pa ujeti ali internirani. V tem osnutku je nova vrsta predpisov, ki bodo olajšali vpoklicanim in pozneje pogrešanim vojakom likvidacijo zavarovalnih polic enako kakor za take, ki so prišli v ujetništvo ali internacijo v nevarnih ali nevojnojuhih se državah. Nadalje so bile na predlog istega predlagatelja podalisanne pogodbe za obratovanje žvepljenih rudnikov na Siciliji. Ta ukrep stremi za tem, da se bo tudi v vojnem času redno nadaljevalo izkoriščanje žvepljenih rudnikov na Siciliji. V novih določbah je predvideno, da bo mogoče te pogodbe podaljšati še za eno leto po koncani vojni.

Poseben zakonski osnutek obsega nove določbe glede graditve navadnih ali vrhanskih vodnjakov. Vsak, kdor bi hotel zgraditi tak vodnjak v globino preko 30 m, bo moral načrt prej prijaviti geološkemu uradu pri rudniških oblastih ter poskrbeti za predložitev vzorcev zemljišča, ki ga bo uporabil. Na ta način se bodo polagoma zbrali vsi potrebni podatki o čim podrobnejšem poznavanju podtalnih sestavin.

Na predlog ministra za ljudsko kulturo je bil sprejet zakonski načrt, ki ureja proizvodnjo knjig in tiska v vojni dobi. S tem ukrepom bo za ves čas vojne in še 6 mesecev kasneje natančno urejeno izdajanje publikacij, ki bi imele propagandne namene političnega in vojaškega značaja. Vse

take publikacije bo moralo v naprej odobriti ministrstvo za ljudsko kulturo, kar pa ne velja za izdaje, katerih avtorji bi bile državne uprave ali pa Direktorij Fašistične Stranke. Seja ministrskega sveta se je končala ob 12.30, prihodnja pa bo dne 21. novembra.

Tajnik Stranke pri kanclerju Hitlerju

Tajnik Stranke Ekse. Vidussoni se je po ogledu vzhodnega bojišča, kjer je obiskal italijanske vojake, letalca in ranjence, podal v Nemčijo. V avdiciji ga je sprejel kancler Hitler. Z njim se je prisrčno razgovarjal o raznih perečih vprašanjih. Pri sprejemu je bil navzočen tudi feldmaršal Keitel in državni vodja Bormann, ki ga je z letalom spremlil v Monakovo, mesto narodnosocialističnega gibanja. Tam so Tajnika Stranke sprejeli z vsemi vojaškimi častmi mnogi odličniki in zastopniki stranke. Državni vodja Bormann je priredil Ekse. Vidussoniju na čast sprejem, ki se ga je udeležilo mnogo odličnikov, zastopnikov oblasti in nemških ter italijanskih družtev v Monakovem. Med sprejemom sta imela Ekse. Vidussoni in okrožni vodja govore, v katerih sta poveljevala skupno borbo obeh narodov za doseg končne zmage.

† Dr. Marko Natlačen

V torek zjutraj se je ko blisk hitro razširila po Ljubljani vest, da je padla nova žrtev zavratnih komunistov. To pot je zločinski roka posegla med vrste naših najmarkantnejših javnih delavcev; ubila je bivšega bana dravske banovine dr. Marka Natlačena. Nekega komunistu preoblečenemu v duhovniško obleko, je uspelo priti prav v dr. Natlačena delovno sobo, s pretvezo, da mu prinaša pismo. Medtem ko je dr. Natlačen bral pismo, je zločinec oddal nani dva strela, naravnost v glavo; Nato je pohegnil skozi kuhinjo, kjer se je nekaj časa raval s sinom Markom Natlačenom, nakar ga je udaril s samokresnim ročajem po glavi in zbežal skozi okno na cesto. Zunaj ga je čakal njegov zločinski paidaš s triciklom in ga odpelal.

Torkov umor je grozil slehernega človeka, ki je ohranil le še trohico človečnosti. Zivimo v času, ko nas dogodki sredi med nami in okoli nas navašajo na staryi, ki jih nekoč niti v

sanjah ne bi mogli smatrati za možne. Toda sunt certi denique fines — neke mora biti meja tudi za tiste, ki mislijo, da je njihovo glavno poslanstvo med slovenskim narodom ubijanje. Neke je zapik. Vsaka stvar ima svoje meje. Mednarodni komunizem ni dovolj še nikjer v Evropi zagrešil toliko krvavih dejanj kakor pri nas. Akcija povzroča reakcijo. Takšen je zakon narave.

Pokojni dr. Marko Natlačen je bil mož neomane, poštenosti in nepodkupljivosti. Marsikdo mu je lahko očital preveliko dobroto ali popustljivost nasproti svojim nasprotnikom, ki je izvirala predvsem iz njegove dobrosrčnosti in velikega usmiljenja. Nihče pa se ne bo našel, da bi mu mogel očitati kdaj senco nepoštenosti. Rodil se je dne 24. aprila 1886 v Mančah v dolini Vipacco. Obiskoval je gimnazijo v Ljubljani ter je z odliko dovršil srednjo šolo. Posvetil se je pravnemu študiju ter je na Dunaju promoviral leta 1912 za doktorja. Po več letih pripravništva kot advokatski koncipient je nato leta 1919, odprl lastno odvetniško pisarno v Ljubljani.

Dr. Marko Natlačen je že zgodaj začel s politično delavnostjo in se že kot dijak odlikoval v dijaških organizacijah. Bil je tudi predsednik bivše Slovenske dijaške zveze od leta 1908. do leta 1910. Pozneje je za njegovo delo čedalje bolj vodilo v ospredje političnega udejstvovanja na vidnih mestih. L. 1927. je bil izvoljen za oblastnega poslanca ter že istega leta postal predsednik nekdanjega Oblastnega odbora. Dve leti je tu uspešno delal in skrbel za ljudske potrebe. Ko je bila oblastna skupščina razpuščena, je postal njen komisar. 11. septembra 1935 je zopet stopil v ospredje slovenskega političnega življenja. Postal je slovenski ban ter v tej funkciji z veliko ljubeznijo in skrbjo skrbel za blaginjo slovenskega ljudstva do razpada bivše Jugoslavije. Njegovo delovanje je bilo vsestransko plodno. Ogromno delo, ki ga je izvršil za svoj narod, mu bo mogoč poplačati samo Bog.

Njegova skrb je bila zlasti posvečena kmečkemu stanu. Ustanovil je kmečke in gospodinske šole, gradil vodovode, sprevajal razne gospodarske tečaje za gospodinske šole, po-

Duce predsedoval seji vlade

Sprejeli so važne sklepe

Rim, 10. okt. Davi ob 10. se je pod predsedstvom Duceja sestala ministrski svet. Navzočna sta bila tudi tajnik in državni podtajnik pri ministrskem predsedništvu. Ministrski svet je odobrila razen rednih upravnih ukrepov še naslednje:

Osnutek zakona Kr. ukaza, ki se nanaša na napredovanje civilnih državnih uradnikov, ki so prišli v neprijeteljevo oblast. Taki uradniki bodo lahko napredovali z vsemi pravnimi in finančnimi učinki, brž ko bo urava obveščena, da medtem morda niso umrli.

Na predlog zunanjega ministra so bili odobreni nekateri raznovrstni ukrepi.

Na predlog Duceja kot notranjega ministra so bili sprejeti ukrepi glede smernic za ustanovitev občinskih poljedelskih zadrug. Sedanje vojno stanje je postavilo v ospredje vprašanje boljšega izkoriščanja zemljišč, ki so sicer v posesti večjih občin in držav, da bi se pospeševala proizvodnja in reden dotok na trge velikih mest. Pri tem gre v glavnem za proizvode, ki so zelo važni za prehrano prebivalstva. To vprašanje, ki je danes posebno važno, bo obdržalo svoj trajni pomen, ker bodo ta zemljišča lahko občutno in stalno prispevala k potrebam za prehrano večjih mestnih središč. Na tej seji sprejeti sklep določa ustanovitev posebnih poljedelskih zadrug pri večjih občinah, ki bodo skrbele za to, da bodo doslej za poljedelstvo uporabljena zemljišča preurejena predvsem za vrtove.

Nadalje je bil sprejet osnutek zakona, ki vsebuje posebne norme za pridobitev italijanskega državljanstva pri obnem prebivalstvu, ki je bilo priključeno Italiji na podlagi Kr. dekretov z dne 3. odnosno 18. maja 1941-XIX.

Na predlog Tajnika Fašistične Stranke je bil sprejet načrt ukrepa, da se uredita naprava in poslovanje v vojnih vrtovih. Ta ukrep, ki bo ostal v veljavi za vso dobo in še eno leto po njeni zaključitvi, bo v vseh pogledih in s sodelovanjem tehničnih organov iz poljedeske in gozdne stroke poskrbel za čim donosnejše obratovanje vojnih vrtov, ki so na področju domače poljedelske proizvodnje doslej že znaten pomen. Ta ureditev se ne bo nanašala na one vrtove, glede katerih gojitve bodo ustanovljene posebne občinske poljedelske zadruge in za katere je bil sprejet poseben sklep že na predlog Duceja kot notranjega ministra.

Na predlog ministra za Italijansko Afriko je bil odobren osnutek dekreta, ki se nanaša na priznanje pokojnin, podpor in pomoči za civilne ponesrečence, ki so rojeni v Italijanski Afriki in so doživeli nezgode zaradi vojnih dogodkov.

Na predlog pravosodnega ministra je bil sprejet osnutek zakona, ki vsebuje spremenjene določbe glede registracije razprav, predvsem pa o taksnih predpisih za snise in listine v civilnem sodnem postopku.

Nadalje je bil v razpravi in sprejet predlog finančnega ministra z osnutkom zakonskega ukrepa, ki se nanaša na določitev alikvotnega dela davkov in drugih dajatev iz dohodkov zemljišč, ki so no drugih zakonskih določbah podvržena splošni reviziji.

Pregledani in poenostavljeni so bili tudi nekateri drugi zakonski predloži, ki se nanašajo na obdavčenje dohodkov iz poljedelstva. Nadalje je bil za vso dobo vojne podaljšan skumni iznes raznih vrst davščin, ki obremenjujejo nepremično premoženje.

Na predlog Duceja kot mornariškega ministra so sprejeli zakonski osnutek, ki ustanavlja dve posebni skupini častnikov za trajno službo in ki bodo

Repartii di guastatori Italiani sul Don. — Italijanski uničevalni oddelki na Donu

speševal sadjarstvo, živinorejstvo, vinarstvo ter sploh neudrudno delal za prosep in dvig kmečkega stanu. Gradil je nove šole, izvajal elektrifikacijo po vsej državi, obnovil in gradil ceste, mostove, pospeševal turizem itd. Uresnil je tudi ogromni delovni načrt za napredek ljudskega zdravstva. Po vsej državi se je izvedla zdravstvena služba, bolnišnice so se razširile in modernizirale. Vse to je delal kot oblastni predsednik.

Pozneje kot ban je svoje delovanje še stopnjeval ter neudrudno garal za narod. Zavel se je zlasti za napredek Dolenjske. Podpiral je elektrifikacijo, ki ima danes po njegovi zaslugi že znatno omrežje dalinovodov, zlasti pa je skrbel za izgradbo vodovodov in karnje — o tem pričata najbolj veliki belokranjski in subokranjski vodovod, ki sta se pričela graditi pod njegovo upravo. Prav tako je kot ban skrbel še dalje za ureditev prometa, cest, zboljšanja zemlje ter na splošno skrbel za dvig kmečkega blagostanja na Dolenjskem tako v socialnem kakor v gospodarskem oziru. Ob vsem tem ogromnem delovanju za koristi ljudstva, ki jih tu sedaj še ni moč šteti, je najbolj razvidna podoba zločina, s katerim so se sedaj nasitili komunisti.

Slovenski narod globoko žaluje za svojim dobrotnikom in prav tako globoko obsoja podli delikt komunistov. Uzalosteni gospe soprozi, otrokom in ostalim svoicem naj velja iskreno sožalje vsega poštenega slovenskega ljudstva, ki mu je bil pokojni dr. Marko Natlačen tako velik dobrotnik in prijatelj.

Pogreb pokojnika bo v petek ob štirih popoldne v Žal na pokopališču Sv. Križa. Vse dni pred pogrebom bo truplo ležalo na Žalah v kapelici sv. Nikolaja. Maša zadušnica bo v soboto ob sedmih v stolnici.

Komisur Kukovič - žrtev komunizma

Pretekli teden je padel kot žrtev zavrtnega komunističnega morilca policijski komisar Kazimir Kukovič.

Pokojni Kazimir Kukovič je bil komaj 30leten mož. Doštudiral je pravo na ljubljanskem vseučilišču in se potem posvetil policijski službi, ki jo je opravljal vselej vestno in pravično, da so ga spoštovali in upoštevali vsi, ki so ga poznali. Ker je bil pa že od rane mladosti nasprotnik mednarodnega komunizma, ker je spoznal njegovo škodljivost, si ga je prav ta komunistični izbral za svojo žrtev. Kazimir Kukovič se ga ni ustrašil, temveč je kljub njegovemu podtalnemu rovarjenju vselej odločno nastopal proti njemu, posebno odkar so se pokazale njegove razdiralne posledice med našim narodom.

In prav zato je moral pasti. Njegova žrtev se pridružuje žrtvam mnogih sinov in hčera našega ljudstva, ki so jih pomorili brezvestni komunisti. Krivda in odgovornost za ta ponovni zločin ne zadeva samo krivce samih, temveč tudi vse tiste zasleplence, ki komuniste podpirajo na kakršen koli način ali jih zagovarjajo, tisto peščico, ki je sprčo storiomih grozot na sredo začela izpregledovati. Ljudsko ogorčenje nad komunističnimi zločini se je ponovno dvignilo ob smrti Kazimirja Kukoviča, ogorčenje proti komunističnemu terorju.

Za proslavo dvajsetletnice pohoda na Rim je izdal Tajnik Stranke posebno odredbo o programu proslave, ki se bo vršila v Rimu. Odredbeni list PNF je prinesel nalašč spored, kako bodo v Rimu in drugih pokrajinah proslavili to zgodovinsko obletnico.

Minister za kmetijstvo Ekske, Pareschi je pretekli teden odpotoval v Monakovo, kjer se je sestel z nemškimi državnimi podtajniki za poljedelstvo

Bačekem. Na postaji so ga sprejeli zastopniki oblasti in italijanski konzul v Monakovem. Ekske, Pareschi je z državnimi podtajniki razpravljal o izmenjavi kmetijskih pridelkov med Italijo in Nemčijo. Državni podtajnik Bačke je priredil sprejem na čast Ekske, Pareschija.

Okrevališče za vojaške se otvorili pretekli teden na ljubljanski postaji. Tu bodo prejemali okrevališče vsi tisti vojniki, ki se vozijo skozi Ljubljano. Otvoritve so se udeležili Zvezni tajnik, ki se je zahvalil Ekske, Robottiju in podprefektu Davidu kot zastopniku Vis, Komisarja, ker sta s svojo navzočnostjo pocalila slovesnost. Fasištvske žene so poklonile bojevnikom kosarice s slaščicami, cigaretami, dopisnicami in časopisi ter darilom pridružile tople besede zahvale in izpodbude.

Zenski lajšje je pretekli teden obiskal vojaško bolnišnico, kjer so članice razdelile bolnikom in ranjencom razna darila in slaščice, ki jih je podarila Kraljeva Kvestura. Bolniki so plemenitim darovalkam priridili prisrčen sprejem. Zvezni tajnik je pa obiskal v imeu ljubljanskih fašistov v vojašnici princa Umberto nove tovariše bataljona »Nizza«, in jih obdaroval.

Italijansko odposlanstvo s pooblaščenim ministrom in glavnim propagandnim ravnateljem Rochiro na čelu se že nekaj dni mudi v Sofiji, kjer z bolgarsko komisijo razpravlja o izvajanju italijansko-bolgarskega kulturnega dogovora. Italijanski minister Magistrati je odposlanstvo predstavil tudi predsedniku bolgarske vlade Filovu. Delo italijansko-bolgarske komisije namerava pospešiti in povečati sodelovanje med obema narodoma na vseh kulturnih področjih, predvsem glede filma, radija, gledališča, literature in tiska. Bolgarski listi posvečajo zasedanju te komisije dolge članke.

Hrvatsko državno zakladništvo (odsek za podzavljenje posesti) in Hrvatska delavska zveza sta podpisala dogovor, po katerem daje zakladništvo zvezi v najem večje število hiš v 27 hrvatskih mestih z izrecnim pridržkom, da se dodeli hrvatskim delavcem za stanovanja. Dogovor ostane v veljavi 99 let od dneva podpisa.

Pogodbo o transbalkanski cesti sta podpisala zunanji minister grof Ciano in bolgarski gospodarski minister dr. Zaharijev. Cesta bo potekala od pristanišča Drača v Albaniji do Sofije in Ruščuka. Bolgarskega ministra je sprejel tudi Duce in se z njim dolgo in prisrčno razgovarjal in izrazil svoje zadovoljstvo nad uspešnimi pogajanj, potekajočimi v duhu tradicionalnega prijateljstva med Bolgarijo in Italijo.

Franoske vichviske oblasti so na zasedanem ozemlju prepovedale predvajanje ameriških filmov od 15. oktobra dalje.

Beograjska direkcija za cestno železnico in razsvetljavo je izdala poseben odlok, v katerem opozarja Beograščane, naj kolikor možgote varčujejo z lučjo in sploh porabo električnega toka.

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je doletel najvišje cene gob in kostanj. Kila zlatih gob sme stati največ 12 L. kila užitnih gob II. skupine sme stali največ 6 L, stare, mehke, gnile in črvice gobe je prepovedano prodajati. Prodajalke smejo gobe prodajati samo na tehtnico. Najvišja cena kila domačega kostanja je pa 3 lire.

Glede na Ducejev odlok, ki je pred dnevi stopil v veljavo, opozarjajo oblasti pošiljatelje kakršne koli pošte, da morajo vselej na zunanjo stran pisma, dopisnice ali slično napisati svoje ime in točno bivališče. Pošte, ki ne bo odgovarjala tej določbi, naslovljenec ne bo prejel.

V torek 13. oktobra se je začel pouk na vseh ljubljanskih srednjih, učiteljskih in meščanskih šolah razen na I. moški gimnaziji in na I. meščanski meščanski šoli.

Kmetovalci, lastniki in najemniki zemljišč, ki se zanimajo za semenski krompir, naj množino krompirja, ki bi ga kupili prijavijo mestnemu kmetijskemu odseku v Beethovnovi ul. 7. Kila tega krompirja bo stala od 2,25 do 2,50 L, točno bo ceno pozneje določil Visoki Komisarjat. Ta naznanila bo sprejel kmetijski urad do 25. t. m. vsak dan od 8. do 12. ure. Tisti, ki se za krompir zanimajo, naj prinesejo s seboj svojo osebno izkaznico, izvleček iz zemljiške knjige ali najemnega pogodbo svojega zemljišča.

Blagajne Poštne hranilnice v Ljubljani sporoča, da bo odslej izplačevala denar le dvigateljem, ki se bodo lahko izkazali z osebno izkaznico, in sicer samo čke do 10.000 lir. Večje vsote bo izplačevala samo, če bo na hrbtni strani čeka napisana odredba, komu naj denar izplačajo in jo bo podpisal isti, kakor ček.

Za čim večji napredek ovčereje na Hrvaškem je poljedelsko ministrstvo v Zagrebu kupilo v Nemčiji 1230 plemenskih ovc in 40 ovnov. Razdelili jih bodo v Bosni in Slavoniji.

DVORAZREDNA
TRGOVSKA ŠOLA
ZBORNICE ZA TRGOVINO IN
INDUSTRIJO
(Pokrajinskega korporacijskega sveta)
LJUBLJANA, Gregorčičeva 27
(TRGOVSKI DOM)
ZAVOD IMA PRAVICE ENAKIH DRŽAVNIH SOL
SPREJEMA
DLJAKE Z MALO MATURO
ALI
ZAVRSNIM IZPITOM MEŠC. SOLE
VPISOVANJE VSAK DAN DOP.
TRGOVSKI DOM, III. nadst.
REDNI POUK SE ŽE VRŠI

Divje svinje so se letos tako zelo razplodile v okolici Nove Gradiške na Hrvaškem, da povzročajo kmetom na poljih ogromno škodo. Oblasti jih bodo pričele pokončevati in bodo organizirale nanje velike love.

Osebnosti

- UMRLI SO:**
V Ljubljani: 23letni Cvetko Gombač; Marija Jesenkova; Marija Pečnikova, Marija Osana; Alfonz Končan, računski kontrolor.
V Mariboru: Alojzija Strojancova; Feliks Bukovec; 62letni Franc Križaj; 35letni Fran Lah, kurjač; 87letna Julija Tomažičeva; 34letni Janez Koler, trgovski pomočnik; 62letna Terezija Vukova, posestnica.
V Slovenski Bistrici: 72letni Stefan Sagadin.
V Celju: Ada Plančičeva; 75letni Rudolf Zolgar; 61letna Ivana Pitamčeva, posestnica.
V Višnji gori: 82letni Mihael Omanen, posestnik.
V Mezirju: 64letni Martin Dobrik.
V St. Juriju ob juž. žel.: 73letna Frančiška Jesenkova.
Nase sožalje!

PREMOG
GOMBAČ
GLEDALIŠKA 14
Tel. 40 88

OKVIRJI
za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE.
KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova 4

ŠPORTNI TEDNIK

Dolgotrajna nogometna suša se vedno ugodno učinkuje na poset prvih prvenstvenih borb v prvih kolih. Vodita seveda vsakokrat milanska in rimska tekma, ki dosežeta okoli 25.000 gledalcev.

Največji obisk so imeli na Lazio-Bologna, tako okoli 26.000. Najboljši utrček je bil v Milanu: blagajnik je zabeležil vsoto 260.000 lir. Najmanj gledalcev je bilo na Atalanta-Bari, samo 5000. Druge tekme so imele vmesne številke, ki vse skupaj sešete dajo nekako 110.000 gledalcev za drugo kolo. Vsega utrka na vseh tekmah je moralo biti okrogel milijoneček!

Rezultati drugega kola so bili: Fiorentina-Triestina 2:2, Vicenza-Roma 1:2, Milano-Genova 0:0, Venezia-Juventus 1:1, Torino-Livorno 1:2, Liguria-Ambrosiana 1:1, Atalanta-Bari 2:0, Lazio-Bologna 2:1.

Sami tesni in zelo tesni rezultati, kakor se takemu ustaljenemu tekmovanju spodobi in kakor mu je prešlo že v običaj. Dve zmagi na tujem; uspeh Rome se je nekako pričakoval, poraz Torino pa Livornu na lastnih tleh pa je učinkoval bolj presenetljivo. Štirje neodločeni rezultati so štirje delni uspehi za gostujoča moštva in prav tako delni neuspehi za domače čete. Samo Atalanta in Lazio sta do kraja izkoristila prednost domačega igrišča.

Položaj je seveda še vedno pod vtisom prekipelovega začetka. Vodita Roma in Livorno, ki še nista nobene pike utrpela, potem sledi par moštvev s po eno piko izgube, nato vsa ostala moštva, ki beležijo od dveh do nič točk. Stvar je v bistvu močno podobna na sliki ob startu atletov na kako dolgi progi: sprva je močna gneča, ki se tem bolj krči, čim daljša je pretečena proga. Na koncu so šele znatne razlike med poedinci.

Podoben je položaj v drugem razredu (serija B). Človek bi dejal, da se bosta Napoli in Modena, lanska prazredna kluba, gibala okoli vrha razpredelnice. Pa je Napoli na šestem, Modena na enem zadnjih mest! Vodi ta trenutek Cremonese, novinec v tem razredu.

FILATELISTI POZOR! Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znamk — v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

ČEVLJARI POZOR! Imamo stalno v zalogi ACETON Ketyl Benzol v najbolj kakovosti. PETRONAPTA, Ljubljana, Tyrševa 35a.

HAMMONIA, parketno čištilo je pri spelo, poskusite, je odlična tekočina, čisti lepo, temeljito, hitro in poceni. HAMMONIA čisti parkete, pohištvo, ličnice, gumij polege, umetna in kamnita tla. Glavna zaloga »PETRONAPTA«, Ljubljana, Tyrševa c. 35a.

VATO za odeje, šivanje odej, tapetiranje in popraviljanje zof nudi najugodnejše Dolničar, Celovška cesta 102 pri policiji.

Naš vrt

Kaj je bilo letos pri sadnem drevju zamujeno

Napisal Josip Štrekelj
(Gl. začetek v prejšnji številki!)

Kjer so se spravili tekom lanske zime nad sašne pritikavce, pa tudi na druga sašna drevesa »kirurgije«, je tekom poletja zrasla gošča mladik, pa malo ali nič sadja. V takem stanju ne more drevo razviti rodnega lesa. Pravilno zimsko obrezovanje je le poprava poletnega obrezovanja od srede maja dalje. Kjer je pa poletno obrezovanje (pinciranje) zamujeno, naj nihče ne dovoli, da bi se letos kdo ponovno drevesa obril, temveč naj lani s takim početjem napravljeno škodo vsaj delno popravi, da le gošča mladik razredči. Razredčene veje in mladice bodo pod vplivom sonca in po enakomerni razdelitvi soka tvorile cvetne popke, sicer manj v prvem, obilnejše pa v drugem letu.

Poleti smo občudovali bogato obložena drevesa ali najbrže pozabili v maju in juniju na gnojenje, da bi jim dalo živčev in moč za tvorbo cvetnega popja, ki ga v ta namen ta čas potrebujejo. Zaradi obilne letine je dreveje oslabljeno, zato mu vsaj sedaj v jeseni z gnojenjem pomagamo, da si opomore. Gnojili pa ne bomo ob delu, temveč pod robom krošnje in zunaj nje, zakaj tam so drobne sesajoče korenine. Kjer je pa strnjen sadovnjak, je treba gnojiti vso površino, zakaj korenine segajo od drevesa do drevesa in se čez. Ako je zemlja vsaj nekoliko humozna, se poslužujemo umetnih gnojil. Na 100 m² (en ar) je potrebno vsaj 4 kg superfosfata ali 5 kg Tomasove žindre, 4 kg kalijeve soli in 1 do 2 kg sečnine. Prav tako je nujno, da zemlji dodamo v prah razpadlo apno, najbolje v jeseni, ki ga prilično enakomerno raztrosimo po površini, ko so tla suha in takoj podgrabimo ali porabimo, da se pomeša z zemljo. Na en ar ga potrosimo po okoli 30 kg vsako tretje leto. S superfosfatom oziroma s Tomasovo žindro ter s kalijevo soljo gnojimo v jeseni najuspešneje, da izkopljemo 10 cm globoke jarke in vanje potrosimo gnojila ter nato zemljo zagremo. S sečnino pa gnojimo spomladi v dveh porcijah zaradi velike množine dušika. Prvo ob obuditvi rasti, drugo štiri tedne pozneje. Ako teh v sedanjem času ni na trgu, so pa druga umetna gnojila, samo da vsebujejo toliko množino fosforove kisline, kalija in dušika, kakor navedena.

Namesto navedenih posameznih umetnih gnojil se poslužimo mešanega umetnega gnojila nitrofoskal I, imenovanega, ki ga vzamemo po 8 do 10 kg na en ar. Koder pa manjka zemlji sfatenina, umetna gnojila ne učinkujejo. V tem primeru gnojimo s hlevskim gnojem, s kompostom ali z gnojilno z dodatkom superfosfata ali Tomasove žindre. Dobro gnojimo drevo je rodovitno, donaja lepše in boljše ter v šrhabah trajnejše sadje. Tudi je bolj odporno proti boleznim in škodljivcem, zakaj slabša se vsa kdo loti.

KONEC

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri franciškanskem mostu
Vzakovrstna očala, rajnogledi, topometri, barometri, kvadranti, itd. Veliko izbira ur, zlatine in srebrnine. Samo kvaliteta optika. Cenik brezplačno.

Tudi LUCIJA ni od muh!

DETEKTIVSKA POVEST

»Bil je rojen igralec,« je pritegnila Lucija. »In svoji načrt je bil premislil do poslednje podrobnosti. Toda delal je napake kakor vsak zločinec. Vrag ga je obsedel, kakor pravimo. Bilo mu je v peklensko zadovoljstvo, da je morala Hestera nesti svoji lastni kovčeg s prstanom in robcem na določeno mesto ob reki. Te predmete je bil hotel prav za prav skriti v njeni sobi, da bi sum še prej padel na Hesterino in Johna. Bil je radoveden, kaj bo storila s kovčegom. V domišljiji si je mislil, kako bo prišla s kovčegom policiji v roke. Celó če bi ga bila vrgla v reko, bi bila to zanj samo še ena obremenitev več.«

»Toda čule v povsemnem platnu ni bilo v njem,« je zamišljeno pripomnil Jeff. »To me je takoj zmedlo.«

Amanda ga je pogledala. »Nedvomno je mislil, da se bo za to našlo nekako pojasnilo.«

»Da, tako je bilo,« je prikimala Lucija. »Bil je kakor slikar, ki gre preveč v podrobnosti, slab slikar torej.«

»A kako, da Miss Galova ni spoznala svojega kovčega?« je razburjena vprašala Lotta.

»Ker je bila dosti preveč zmedena in prestrašena. In celo če bi ga bila spoznala, kaj bi se bilo potem izpremenilo? Bila je vendar pod Shawovim vplivom in je trepetala pred njim, ker je bil grozil Bynamu.«

»Kakšna predrznost!« je vzkliknil Bill z razprtimi očmi, izdajajočimi strah, »da si je upal po Hesterini kovčeg v podstrešje. Kako lahko bi ga bil pri tem ujel!«

»A niste ga ujeli,« je odvrnila Lucija mirno. »Ljudje, ki trdno zaupajo v svojo srečo, imajo tudi res po večini srečo.«

»...podgane,« je odgovorila Lucija in se mu nasmehnila. »Ko sem pogledala v podstrešje, sem videla pajčevino na vratih. Bila je čisto sveža in se je po tem razlikovala od drugih, ki so bile prav tako sive, zaprašene in zapuščene kakor vse ostalo. Torej je moral nekdo malo prej vrata odpreti.«

»Zdaj preidimo k umoru. Priprave zanj so bile morilcu, kakor je sam dejal, v izredno zabavo. Z drugimi besedami: v njih se je izživljala njegova maščevalnost. Dan poprej je bil privlekel dol kovčeg, Fitzu naročil za naslednji večer, naj pride k njemu, in mu velel, naj popravi vanj vse njegove reči. Siromak je mislil, da bosta odrinila, zakaj Shaw mu je bil natvezel, da bosta skupaj odpotovala na Južne otoke, kjer bosta v miru pognala svojih šestdeset tisoč dolarjev. Poprej je pa hotel Shaw še eno zmagost; tako je rekel svojemu padašu, Fitz mu je ugovarjal, imel je dovolj vseh teh malopričnosti, a Shawovi čvrsti volji se ni mogel upreti. Razen tega je bil odvisen od njega, saj niti ni vedel, kje Shaw skriva tistih šestdeset tisočakov. Tako je Shaw za nesljivo vedel, da bo prišel Fitz točno ob osmih.«

»Popoldne se je Shaw nekoliko uredal v laketu, da je Johnov robec pomazal s krvjo. Vedel je, da se je bila Hestera najvila pri svojem frizerju, in je torej lahko nemoteno pripravil omenjeni kovčeg. Ko se je poslednjič ozrl po njeni sobi, ga je prešinila nova misel. Hester je bila pozabila svojo zapesno uro; videl je, da stoji, in to je bil povod, da je pomaknil njeno električno uro za eno uro nazaj. Ko se je Hester vrnila, je prisluškoval za dvojnimi vrati. Slišal je telefonski razgovor z Johnom in zdaj je vedel, da mora svoje delo opraviti pred deveto uro. Ko ga je madame

LaVelle nič ne sluteč zadrževala, je kljub temu ohranil mirno kri, zakaj poznal je njene navade in je bil prepričan, da bo kljub slabemu vremenu o pravem času odšla v kino. Brž ko je odšla, je telefoniral Hesteri, ne sluteč, da je zagrešil svojo prvo napako...«

Kmalu nato je opazoval, kako je Hester s kovčegom v roki zapustila hišo. Pokadil je cigareto, medtem ko je čakal na Fitzu. Poltel je odprl v svoji sobi vse predale in vsa vrata, kakor da bi bil kdo vlomil. Ob osmih je spustil Fitzu v hišo. Delal mu je, da morata menjati obleki. Siromak je bil karpak pošeno osupel, a Shaw mu je v svojo zgovornostjo dokazoval, mu skrivnostno namigoval in popolnoma zmedel že tako in tako slabotni razum svojega padaša. Povrh mu je dal pa še ključ omarice na postaji podzemeljske železnice z besedami: »Tu imaš, da mi boš zaupal. Zdaj si te edini, ki lahko pride do denarja.« Tudi je bil Fitz seveda pripravljen vse storiti, Shaw je čakal na ugodni trenutek, ko se je Fitz sklonil, da bi menjala čevlje; udaril ga je s kladivom za uho in že je bil Fitz nezavesten. Shaw ga je vlekol skozi zvezna vrata v Hesterino stanovanje in ga položil na njeno posteljo...«

Lucija je za trenutek umolknila, potem je pa pridružen nadaljevala: »Potlej ga je zabolil z ostrimi škarnimi. Pri tem se je rokav jutrnje halje, ležeč poleg postelje na stolu, bržčas oškropil s krvjo. Zato je Shaw rokav opral in ga polikal — zelo površno, kakor veste — potegnil svoji žrtvi prstan s prsta in si odrezal glavo, da umorjenca ne bi mogli spoznati, zakaj imeli naj bi ga za Vincenta Smytha. Naposled je povezal omenjeno čulo s povešenim platnom, izpraznil vse žepe svojega plašča in svojega sukničca, ki ju nalašč ni bil pustil obleči Fitzu, neseš vse skupaj v svojo sobo in zapahnil zvezna vrata od obeh strani. Na svoji zapesni uri je videl, da je pol osmih; to ga je spomnilo na Hesterino električno uro. Šel je nazaj v njeno sobo, videl, da kaže kazalca sedemnajst minut čez sedmo, in je uro

brž pomaknil za eno uro nazaj; ni pa opazil, da ura stoji, ker jo je bila strela ustavila; to je bila njegova druga napaka.

»Zdaj je končal. Utrnil je luč v svoji sobi, pobral čulo, povezano v povešeno platno, splezal po požarnih stopnicah dol in šel v hišo, v kateri je umorjenec stanoval v neki podstrešni izbi. Tu se je preoblekel in zmašil čulo v Jojev kovčeg, ki se je kmalu nato pogreznil na dno reke...«

»Na videz se je vse dobro končalo: Shaw je bil zadovoljen. Na cesti je ostal eleganten mlad mož, na pogled kakor da ne bi bil zmožen niti lasu skriviti nikomur in ki bo s šestdesetimi tisočaki kmalu na poti proti Južnemu otoku. Ko je pa vtknil roko v žep, je opazil, da nima ključa. Osupnil je. Moral bi ga imeti, natanko se spominja, da ga je bil vzel iz umorjenčevega halčnega žepa... Trebrskal je vse svoje žepe, zaman. Tretja napaka se mu je bila vrnila, samo s to razliko, da je zdaj vedel zanjo.«

»To je bil najhujši trenutek v življenju Victoria Shawa. Vsi pozneje mi je to priznal, in rada mu verjamem. A ponosen je na to, da je ostal miren. Bil je prepričan, da je bil ključ izgubil takrat, ko je skočil s požarne stopnice. Moral ga je spet dobiti v reke, če je hotel po svoji denar.«

»Seveda se je zavedal, da bo Majson LaVelle v kratkem na nogah. Karpak ni imel namena zagnati se policiji v naročje, zato je počakal, da se ozračje pomiri. Iz Jojevega okna je opazoval, kako so se počasi utrinalje luči na kraju njegovega zločina. Ko je sodil, da je popolnoma varen, je splezal čez železna vrata na dvorišče, da bi poiskal ključ. Komaj je stopil na tla, je zagledal dve temni postavi ob hišni steni, in tako je hitrih nog splezal nazaj čez plot. Moral je gledati križem rok, kako sem pobrala ključ. Potlej je prežal na naju, a ni mogel tvegati, da bi naju napadel, zakaj v bližini je bil redar. A spet je imel srečo — vsaj sam tako pravi: nedaleč od ondod je našel avto, ki ga lastnik

ni bil zaklenil; z njim naju je zasledoval. Potlej je pa spet imela srečo, ker nama ni mogel do živega; tedaj je postal malec živčen, zakaj la dohodek ga je oviral, da je ni mogel hitro popihati.

»Pozneje mi je pripovedoval, da se je bil za trdno odločil, še listo noč vlomiti pri nas, ko se je v vrnil, je našel pred našo hišo redarja, ki je neprestano opazoval hišo...«

»Saj se bržčas še vsi spominjate, kajne? Hester je prenočevala pri nas in bila je osumljena umora...«

»Drugo jutro naju je Shaw spet zasledoval in mi je pri prvi priložnosti iztrgal mošnjček. Ko pa v njem le ni našel ključa, je že mislil, da je igra izgubljena, a na srečo sem si bila zabeležila naslov družbe patentnih omar Columbia v zapisnici, ki jo je našel v mojem mošnjčku. Tako je zanesljivo vedel, da sva na lovu za tistim, kar mora sam dobiti po vsaki ceni v roke. No, vse drugo pa veste...«

»Lucija,« sem rekla osupla, »zali je bil res na podzemeljski postaji, ko sva šli po kovčeg?«

Lucija se je prebrisano nasmehnila. »Tako natanko mi je opisal prizor, da ne morem dvomiti o tem. Najraje bi naju bil zadavil, moj dragi Watson.«

Zgrozila sem se.

»Ni govoril prav laskavo o namu, draga moja,« je nadaljevala Lucija, »in izražal se je z ne prav lepimi besedami. Jaz sem v njegovih očeh prekleli mali peklenšček, in veš, kaj pravi o tebi? Pomisli, rekel je, da si 'tolsta krava'. To mu hudo zamerim.«

»Jaz tudi,« je ogorčena zagodrnjala Amanda.

»Tako, zdaj veste vse,« je končala Lucija.

Nadzornik je vstal in nam stisnil roko. »Čestitam vam k vašemu uspehu, druge dame. Samo eno obžalujem: da moj stari prijatelj Heselkel ne več kako se detektivski urad Beagle odkrije tudi pod vašim vodstvom.«

Amanda je soglasno prikimala. Potlej se je krepko useknila in velela: »Zdaj pa domov! Kmalu bo ura tri-«

Listek „Družinskega tednika“

12 ur v Hitlerjevem glavnem stanu

Na stranskem tiru sredi jase stoji vlak, kakor stesan iz enega samega debela. Je zelo masiven in zaradi maskiranja pisana pobarvan. Z oklepkih streh grozeče štrlijo proti nebu topovi.

Na stopnici sredi vlaka se prikaže obris postave. Zasliši se zvenket orožja. Nemški državni kancler in vrhovni vodja nemških oboroženih sil odhaja na izprehod, s katerim začne svojo dnevno delo.

Oblečen je v kaj preprosto uniformo, ki si jo je sam izmislil, in ki je kljub njegovemu visokemu položaju brez slehernega okrasja in zlatih našivkov. Samo barva se je s prehodom iz mirnega v vojno stanje izpremenila iz rjave v sivo. Hitler nosi na levi strani prsi samo eno odlikovanje: železni križec prve stopnje, ki ga je prejel v sedanji svetovni vojni kot desetnik.

V začetku predan je vojne se je Hitler zaobljubil, da do zmage ne bo odložil uniforme. Svoje obljube do danes ni prelomil.

Vsak večer dela pozno v noč, zato ne vstaja zgodaj. In vendar spi ponoči le redko kdaj dalj ko štiri ure. Preden vstane, bere kakšno knjigo, pretežno vojaške vsebine. Bere zelo hitro in ima izvrstno spomin. Pravi, da bi lahko prebral po dve knjigi na dan.

V Berlinu si da kdaj pa kdaj poklicati brivca iz hotela Kaiserhof. Josefa Engharta. Na bojišču pa se sam brije z majhnim brivskim aparatom. Po končani toaleti pride njegov sluga in mu prinese obleko. Kancler ne dovoli, da bi mu pomagali pri oblačenju ali mu obuvali škornje.

Zajtrkuje v svoji sobi. Zajtrk sestoji iz skodelice čaja, dveh koščkov popražene kruha iz pšenične moke in vložene sardje. Pred vojno se je temu pridružil še nekoliko presnega masla ali ovsena kaša. Kancler vztraja na tem, da je tudi njegova prehrana omejena in prilagojena racinirani narodovi prehrani.

Takoj po zajtrku odide Hitler na svoj običajni vsakdanji izprehod, ki je edino telesno gibanje vsega dne.

V Berchtesgarnu si je Hitler utrgal nekaj minut za izprehod s svojimi psi v čudovito naravo Bavarskih Alp. Neizmerni ruski gozd pa ni vabljiv za izprehode; ker je enoličen in turoben s svojimi temnimi jelkami in bukvami s srebrnimi debli. Sicer je pa Hitler omejitel trajanje svojih izprehodov na picle pol ure, zakaj njegove dneve izpolnjuje naporno delo.

Nato se vrne v mesto, ki je kakor po čudežu nastalo okrog njegovega vlaka. Dva izmed šatorov sta posebno važna. V prvem so zemljevidi ruskega bojišča, v drugem pa zemljevidi Atlantika. Polkovnik Schmidt, najvažnejši Hitlerjev sodelavec v taborišču, jih ima sleherni trenutek pripravljene. Hitler stopi v oba šatora in pregleda položaj.

Kot vrhovni poveljnik kopenske, letalske in pomorske armade lahko sleherni uro poizve, kje tabori katera koli divizija v Libiji, ali kje je podmornica, ki križari po Karibijskem morju. Njegovo poveljstvo je najbolj centralizirano poveljstvo na svetu. Ko se vrne v vlak, pokliče k sebi generala Jodla. Jodl vstopi, velik, suhljat, mršav, plešast. Pred vojno je bil generalni major. Danes je topniški general in njegova kariera po svoji hitrosti prekaša celo Rommlovo. Njegove dolžnosti so pa še važnejše kakor njegov čin. On je šef generalnega štaba vrhovnega vojnega poveljstva, to se pravi z drugimi besedami — Hitlerjeva desna roka.

Posloville smo se in odšle domov, utrujene, na moč utrujene, a vendar — čeprav se morda čudno sliši — tudi kar se da zadovoljne.

S časom, ki je pretekel odlele, sem prav tako zadovoljna, zakaj preživele smo ga mirno in tiho. Tega miru in tišine sicer ne morem primerjati z East-Biddicuttom, a vendar pravi srečno živimo, ker imamo dobre in drage prijatelje. Pogosto kramljam z Mrs. Joffe, ki zna pripovedovati zmerom nove gledališke anekdote; kdaj pa kdaj grem tudi v kino z madame La-Velle, a najlepše ure so zame tiste, ki jih smem preživeti v »vrtičku« Mr. Saint-Johna. Fennelljevi se na turneji in tudi profesor Sesame je na gostovanju s svojo ženo Dot DeVeere, ki zdi sodeluje pri njegovih predstevah. Hestera je srečno poročena z Johnom; Billy Paul nastopa v »Harmoniji« in nas skoraj vsak dan obišče.

Svedra sta Lucia in Amanda zadovoljni z izkušnjami, pridobljenimi pri naši prvi veliki aferi, in tudi z reklo, ki je bil pri tem deležen detektivski urad Beagle. Kljub temu iz srca upam, da bo prvi umor ostal tudi naš poslednji. Lucia tega bržčas ne želi. Vsekakor opažam vselej, kadar pozvoni telefon, napet, pričakujoč izraz v nemihi otroških sinjih očeh. Ta čas je porabila za to, da se je seznanila z newyorškimi cestami; razen tega se je naučila dži-zditi in neki povzorec za kvacikanje. Podletje dobro uspeva in Amanda ima polne roke dela. Lucia sicer trdi, da menj dela manjka in da se ni vidi, kako žuljem za tistimi časi, ko sva komaj utežnili suati. To je kajpak grobo oklevanje. Nisem se pa dala dolgo prositi, da napišem naše doživljanje. Ko sem končala, je Jeff rokobil levo vezal in ko mi ga je vrnil, je bil na ovitku napisan naslov

Tudi Lucia ni od muhi! Celo Amanda je pritrjevalno zamomlala, ko ga je prebrala.

KONEC

Državni kancler si je pridobil svoje vojaško znanje z dolgotrajnim študijem in vztrajnim premišljevanjem. Zelo dobro pozna dela velikega vojaškega teoretika Clausewitzja in je tudi o Napoleonovih pohodih izvrstno poučen. Strokovnjak za Hitlerjevo štivo v njegovi najbližji okolici je Philipp Buhler, šef zasebnega tajništva. Hitler se je pogosto zaklenil z Buhlerjem in skupaj z njim študiral Napoleonovo življenje, pri čemer sta skušala predvsem odkriti njegove napake in njihove vzroke.

Hitler sprejema kdaj pa kdaj tudi svoje civilne sodelavce. Tako pride elegantni in točni tiskovni šef dr. Dietrich s svojim zapetim diplomatskim obrazom. Ta vodi v glavnem stanu radijsko sprejemno postajo, v kateri sprejemajo radijske oddaje z vsega sveta. Hitler izve še tako nedolžne govorice, izvirajoče iz Davenportja, in pozna tudi najnepomembnejši komentar angleškega radia. Tako zasleduje vse, češar se njegovi sovražniki vselej in boje.

Tu je dalje dr. Paul Schmidt, ki pride s kakšnim poslanikom ali katero tujezemsko vplivno osebnostjo. Ta bivši učitelj govori sedem jezikov. To pa še ni nič. Najčudovitejša je njegova zmožnost, da lahko prevaja takoj, brez slehernega oklevanja in ne da bi prezel najneznatnejši miselni odtenek. Njegov spomin je fenomenalen. Leta 1936. je dovolil Hitler na nürnbergski skupščini »neuradene« intervju dvanajstim časnikarjem različnih narodnosti. Vsi so pripravili vprašanja, ki so jih prebrali Hitlerju. Ta je podal izčrpno poročilo. Nato so sedli za mizo in govorili o drugih rečeh. Dve uri pozneje je zbral dr. Schmidt vseh dvanajst časnikarjev in je vsakemu izmed njih v njegovem jeziku ponovil kanclerjeve izjave. Ti isti izmed njih, ki so bili njegova izvajanja stenografirali, so se lahko pozneje prepričali, da ni izpustil niti najmanjše podrobnosti in ničesar ne dodal. Ta človek čudovitega spomina pozna v urah svojega razvedrila in počitka samo eno sprostitev; ples. Odkar traja vojna, se mu je moral odpovedati.

Omeniti je treba še Martina Bormanna. Ta svetlolasi, čokati in tihi mož je star kanclerjev tovariš iz težkih dni. Leta 1923. je bil z njim v Monakovem, ko so vladne čete streljale v vrste narodnih socialistov, ki so se polastili oblasti. Lipsko sedišče ga je obsodilo na dvanajstmesечно ječo takrat kakor Hitlerja na trdnjavski zapor v Landsbergu. Danes je stonil Martin Bormann na mesto Rudolfa Hessa kot stalni kanclerjev namestnik. Njegova glavna naloga je v tem, da vzdržuje stalno zvezo med Hitlerjem in stranko.

Ob eni uri se delo prekine. Hitler obedeje v majhnem vagonu svojega vlaka. Kosilo sestoji iz solate, jajc, sardja in brezalkoholnega piva, ki ga nalašče zanj varijo v neki monakovski pivovarni. Kanclerjev kuhar je prej pripravil tudi njegovo najljubšo jed: avstrijske kolačke s stepeno smetano, ki jih je Hitler strastno ljubil. Danes je vojna. Avstrijski kolački so izginili.

Hitler je vegetarijalec in abstinent. To pa ni njegovo nepreklicno načelo, temveč kdaj pa kdaj izjemno izjube časa šampanjca ali pojé nekaj rezinjev gnjati.

Z nürnbergske skupščine leta 1936. je zastopnik francoskega tiska telefoniral po časniskem kajtrku svojem listu dolg, literarno napisan članek. Lochner, ki je zastopal ameriški tisk, je po poslati agenciji United-Press tole kratko poročilo: »Državni kancler Hitler je jedel gnjat.«

Hitler ljubi tudi pečen krompir in orehe. Nad vse mu pa tekne juha z rezanci, ki je tako priljubljena zlasti v Južni Nemčiji.

Kosilo je kratko. Mizo pospravijo in Hitler se umakne v svojo sobo. To je ura premišljevanja. Koraka sem in tja. Po vsem svetu je znano, da rode njegove sklepe dolgi razgovori s samim seboj. Svoje odločitve pusti zoreti po dneve in tedne, preden jih da po trdovratnem študiju in skrbnem preudaranju v javnost. Na lepem potlej pokliče svoje podrejene in jim ukaže izvesti njegove odločitve.

Na pritisk na gumb električnega zvonca se prikaže njegov zasebni stenograf. Hitler narekuje brez presledka in brez ponavljanja. Kaj narekuje? To je skrivnost. Bajje narekuje kdaj pa kdaj zapiske, tičočee se bodočega evropskega reda po narodnosocialističnih načelih. Mnogo časa pa posveča poleg političnih in gospodarskih problemov tudi vprašanjem morale in umetnosti, s katerimi se Hitler pogosto bavi.

Po tem kratkem času, posvečenem bodotočnosti, zahteva Aldolfa Hitlerja popolnoma zase sedanost, to se pravi vojna. Zvečer je na vrsti razvedrilo. Za večerno mizo se zberejo pač glede na Hitlerjevo željo pogosta mladi ljudje v jeklenosivih uniformah, ki nosijo čisto nova odlikovanja. Danes so morda letalci, večeraj so bili pionirji, predčerašnjim pešci. Hitler jih pušti govoriti. Od teh neposrednih, spontanih, živahnih prič črpa pozitivne dokaze, zakaj Hitler pozna sleherni podrobnost orožja in načina boja. Nato razgovor o vojni preneha. Hitler govori o arhitekturi in narodnostnopolitičnih vprašanjih. Rad bi popolnoma preoblikoval velika nemška mesta in jim predvsem vtisnil značaj stila, kakršnega je ustvarila narodnosocialistična revolucija.

Ob takšnih večerih ni kina, čeprav zavzema film v običajnem življenju Hitlerjevega glavnega stana precej važno mesto. Hitler si da predvajati v svojem zasebnem kinu vse nove stvaritve nemških filmskih družb. Druge predstave pred branami vojaškimi in drugimi strokovnjaki so posvečene študiju preciznosti filmov in manj njihovi umetniški kakovosti. Pogosto vrte tudi film z bojišča ali film o kakšni novi iznajdbi; filmsko platno pripravljajo bodoče bitke.

Hitler povabi svoje goste v naslanjače. Na mizo prinese liker in Hitler izgovori neverjetne besede: »Če bi

gospodje radi kadili... prosim!« Zares neverjetne besede. Zakaj Hitler na moč sovraži kajenje. Do vojne je veljalo strogo povelje, da je v kancelerji navzočnosti prepovedano kaditi. Za bojujoče se vojake so pa to odredbo prekalci. Te svobodične pa nihče ne zlorablja, zakaj ukrepi, ki jih je bil kancler izdal za tobak, so v Nemčiji predboro znani, da bi mogli kadilci čezmerno izkoristiti ta privilegij.

Zdaj Hitler priklopi radio. Poročila. Vrta dalje. Glasba. Ne ugaja mu in poišče drugo radijsko postajo. Še zmerom ni pravo. Zdaj vstane

eden izmed njegovih sodelavcev in sede za klavir. Melodije iz »Tristana« in »Mojstrov pevceve« napolnijo sobo; Hitler pozna sleherni not toh melodij. Pravi, da je te opere slisal že več ko stokrat.

Kancler ima znamenito zbirko gramofonskih plošč in nekatere izmed najljubših plošč so ga spremile tudi v njegov glavni stan.

Ena sama kretnja rok: vsi vstanejo. Adolf Hitler se vrne na delo. In ker niti žarek svetlobe ne prodre skozi zaveso, ne more nihče z gotovostjo reči, obkorej kancler utrne luč in leže spet.

7 jours Lyon

PO DVEH LETIH

Švicarski napisala ELIZABETA WALKERJEVA

Sestra je v mnogih rečeh podobna materi. Zato je Kristofova sestra kar odreenela od sovraštva, ko je lepe nedelje srečala Anamarijo Uhlmannovo pri svojih prijateljeh. »To je ženska,« si je mislila, »ki je mojemu bratu uničila življenje. Ustvarila sem si drugačno sliko o njej, zahrbljeno, hladnešo, čeprav ni Kristof nikoli nič slabega rekel o njej. Toda če mož, kakršen je on, ljubi žensko, je lahko ta ženska še tako izpriena in zavrežna, pa vendar vidi v njej tisto bitie, ki ga hoče videti.«

Opazovala je žensko med jedjo. Na njej ni bilo ničesar zahrblnega ali mačega, prei nekaj zbrane, resnega, včasih celo dobrotlivega. Kdaj pa kdaj je srečala njen pogled, zamišljen in vprašujoč. »Torej ve, kdo sem,« si je rekla njegova sestra, »slabo veste ima, kdo ve, morda se za nieno priznajo znanostjo vendarle skriva ženska, ki je onesrečila mojega brata. Čeprav ni nikoli natanko pripovedoval — za to je prezapet in predostojen — je iz odločkov le razumela, da ga je znala omežiti med njegovim službovanjem v gorah in ko se je — ker je resen in vase zaprt, odkar je izgubil svojo nevesto — do ušes zaljublil vanjo, ga je zapustila. Zakaj? Takrat je pobesil ramena, če sem ga vprašala: »Ne vem, ne mara se poročiti z menoj, biti hoče prosta, njeno delo, njen poklic... Najbrže sem tudi naopon ravnal z njo. In poltel je zaradi tega dogodka odpotoval v tujino, ker je tu preveč nesrečen in ne more pozabiti.«

Po jedi, ko so na terasi čakali na kavo, je Anamarija stala poleg nje. »Čudno,« je rekla, »da sem vas šele zdaj spoznala; takrat bi bila rada govorila z vami.«

»Zakaj ste hoteli govoriti z menoj?« je vprašala njegova sestra.

»Ker sem mislila, da bi mogli Kristofu pomagati, pogosto je govoril o vas.« Zdaj ji je pogledala naravnost v oči; v njih ni bilo ničesar, kar bi pričalo, da se zaveda svoje krivde, prej se je zrcalila v njih neka zamišljenost.

»Jaz bi mu tudi ne mogla pomagati, mojea brata ne bi bili mogli bolji onesrečiti.«

»Pač,« je odgovorila skoraj ostro, »če bi se bila z njim poročila iz sočutja...«

To jo je bolj zadelo kakor kar koli. Poročiti se z njenim bratom iz sočutja!

»Zakaj nikoli bi mu ne bila odpustila, da me je prisilil, odgovodati se mojemu poklicu, bila sem prečastihlenna, in tega ni razumel.«

»Na to bi bili morali misliti, preden ste mojemu bratu zmesali glavo.« Je trpko odvrnila njegova sestra.

Ostala je čisto mirna. »Nisem mu zmesala glave; Kristof to natanko ve, zelo sem ga ljubila, a mojemu poklicu na ljubo...«

»...ste brez pomišljanja zapustili mojega brata, na kar je zavrzel svojo kariero in odpotoval v tujino.« Je dodala njegova sestra. Anamarija je s hrbtom slonela na ograji in mešala do skodelice kave.

»Da,« je rekla, »vedela sem za to, a nisem ga mogla ne smela zadrževati.«

»Mislili ste samo nase, na svoje ugodje, na svoje želje.«

»Da, ker moreš v takšnih trenutkih misliti samo nase. Mož ne bi v takšnem položaju nič drugače ravnal, če bi bilo skupno življenje nemogoče. Bila sem trdosrčna, vem, ali ko sem izprevidela zmoto...«

Pogledala je okrog sebe; v bližini so stali drugi gostje. »Poidiva na vrt,« je predlagala, »rada bi, da bi dogodbo poznali tudi z moje strani.«

Šli sta na klopo pod drevesi. Na lepem je postalo Kristofovi sestri mučno, da je prevzela vlogo odvetnika. Kaj bi on rekel k temu, če bi vedel, da pogreva njegovo zgodbo in brska po njej?

»Če ne bi bili njegova sestra, ne bi govorila o tem, zakaj nikakršne potrebe ne čutim, da bi se opravičevala tujim ljudem. Prišlo je vse tako, nehoti in vendar tako določno, kakor da bi bilo moralo tako biti, kakor preizkušnja, kako daleč me veže moj poklic in ali se mu morem odreči. Takrat sem bila od dela do kraja izčrpana, tako do kraja, da nisem več zdržala v mestu in da sem odšla v majhen gorski penzion, da bi tam pisala svojo umetnostnozgodovinsko razpravo. Nekaj histeričnega, nekaj prekipevajočega je bilo v mojem delu, to sem vedela, a nisem se hotela boriti proti temu, predala sem se potrebi, živjeti se v umetnost preteklih stoletij. Ah, bili so čudoviti tisti dnevi in tedni. Delala sem s takšno lahkoto, kakršne prej nisem nikoli poznala, odgovore na vprašanja sem brala v naravi, v tišini.«

»Nekega dne je prišel iz doline bataljon vojakov in se je utaboril v kolibah ob jezeru. Ordonaoci so hodili po hotelskih stopnicah gor in dol in polni spalnice s črnimi častnikskimi kovčgi. Gledala sem vse to počelje od daleč in sem bila ljubosumna na mir in samotjo, ki jo bom morala odslej delati z ljudmi. Pri večerji v gostilni-

ski sobi so častniki sedeli za dolgo mizo in me radovedno gledali. Eden izmed njih, ki sem ga poznala iz mesta, je prišel k meni in me prosil, ali mi sme predstaviti svoje tovariše. Kaj sem hotela? Čutila sem, da me bodo odslej imeli častniki za nekaj, kar spada k njim. Le malo ljudi more druge prepustiti samim sebi, zmerom mislijo, da imajo pravico do tistih, ki so po naključju v njihovi bližini. Kljub nevarnosti, da me bodo imeli za čudško in nevljudno, nisem sprejela povabila na kavo, temveč sem odšla na svoj običajni izprehod.

»Ko sem stopila iz hiše, sem videla prihajati po poti navzgor nekega stolnika. Dvignil je pogled šele, ko je šel tik mimo mene. Njegov obraz sem videla le mimogrede — ničesar omembe vrednega ni izrazil in kljub temu ga nisem več pozabila. Bil je preblik nekega spomina in vrtala sem in vrtala po njem, kakor prisluškuje odzvenemu zvoku, trudeč se da bi ujeti njegov ton — tako sem si skušala priklicati ta spomin. Toda nisem ga več našla in bila sem zadovoljna sama s seboj. Do danes ne vem, kod sem Kristofa že nekoč videla.«

»Vi veste, kako resen, skoraj mrčen vtis naredi Kristof na človeka. Bil je edini, ki me ni nikoli nagovoril in redko, le redko govoril z menoj; zdelo se je, da sem mu nesimpatična, in to mi je vrnilo moč mir. Z drugimi častniki sem kdaj pa kdaj kramljala, zvečine ob večerih, ko je Kristof po kratkem pozdravu odhajal v dolino k svojemu polkovnemu štabu.

»Tako je minulo kakšnih deset dni. Nekega večera, ko sem v temi odšla dol k jezeru, sem na ovinku zadela obnaki. Kakor prvič je gledal prede in me je zagledal šele, ko sem bila že nekaj korakov naprej. Očitno je bil v misli zatopljen, zakaj malce se je prestrašil. Z običajnim pozdravom sem hotela iti dalje, a on se je ustavil. »Kam pa pri tem slabem vremenu?« je vprašal. Malo prej je deževalo in zdaj je pihal prijeten topel veter vzdolž pobočij. Osamljene kaplje so padale z borovcev v obraz. Bil je v črnem usnjenem plašču in njegov obraz se je pod ščitom čepice zdel še mrčnejši. Za trenutek je preudarial, ko sem mu pripovedovala, da grem uživati svež zrak. Molče se mi je pridružil.

Stonala sva ob jezeru; veter je podil odlomke pesmi iz vojaške kolibe pred seboj, kakor da jih nosi za splašenimi oblaki. Jaz sem bila pol v preteklosti, pol v zapleteni sedanjosti, in nisem vedela, ali čaka na to, da ga bom zabavala. Kadar je govoril, je gledal mimo mene v vodo. Zdalej je rekel, da so njegovi častniki zaljubljeni vame.

Najprej nisem vedela kaj odgovoriti. Ali me je hotel opozoriti, ker sem kdaj pa kdaj kramljala z njimi? Ta misel me je ujezila in zaradi negotovosti je moj odgovor zvenel odrezavo; da ni težko, v enolični službi zaljubiti se v edino žensko daleč naokrog in razen tega nisem dala nikakršnega povoda.

Presenečen je dvignil obrvi in zamrmral čez nekaj trenutkov, da je to pač najnevarnejše, pri čemer nisem vedela, kaj misli. »Ne zavedam se nikakršne krivde,« sem ponovila. »Ne,« je rekel preprosto in me je pogledal prvič tisti večer. Kljub bližajoči se temi je odkril majhno veličko, ki jo je bil veter prinesel na mojo glavo in se mi je zapletla v lase. Obstal je in jo je počasi in previdno iztrebil. Spet sem se začutila negotovo. »Ne,« je ponovil polglasno. »Vi niste krivi.« Potlej sva se vrnili.

Ponoči sem sanjala: bila sem na neki svečanosti v benečanski palači z obilnim rumenkastim marmorjem in škrlatnim baršunom, sredi moških in žensk v starih dragocenih oblačilih. Zdalej sem na neki terasi zagledala Kristofa in njegov usnjeni plašč in njegova uniforma sta se mi zdeli v tej okolici smešna — a nekaj tonlega je razplazlo v meni. Hotela sem k njemu, a drugi so me zadržali — in pustila sem se zadržati. Drugi dan sem komaj še mislila na te sanje; če ne vsaki črni hoče, da sem kriva, potlej je moja krivda v tem; te sanje bi me bile morale posvariti. Zakaj v podzavesti sem slutila, kaj se bo zgodilo; a samo v podzavesti. Zakaj potem je šlo nevdržno dalje.

Dva dni ga nisem videla; odšel je bil s četami v gore. Čutila sem se izglubljeno in delo mi ni uspevalo; vročina, sem si mislila. Veter je bil namreč pregal poslednje oblake in sonce je pripelkalo na hišno ostrešje. Četo so se vrnile in še tisti večer se je po večerji zbrala nevihta v gorskem sedlu. Stali smo pred hišo in gledali, kako so bliski svigali po nebu in kako so se bližnji vršaci kopali v neki skrivnostni svetlobi. Enkrat sem se nehoti prihulila, ko je nepričakovano močno zagrmelo, drugi so se pa zamešali; sama ne zavedajoč se sem obrnila glavo proti hiši. Tam je stal Kristof, čudno zamišljen in dobrohotno se smehljajoč. Zmedena sem odšla v svojo sobo, h knjižaru. Nikogar nisem hotela pustiti vdirati v moje misli, moje delo je potrebovalo vsega mojea bitja,

ni trpelo nikakega tekmeča, hotela sem pozabiti, da pozna življenje še kaj drugega kakor poklic.

Odločila sem se, da bom odpotovala, zbežala — ali pa Kristofa nič več videla, nič več šla iz sobe, dokler bodo vojaki tu gor. Da, to sem hotela.

Drugo jutro sem se zalotila pri tem, kako ga iščem. Nikjer ga nisem videla in zvečer so bili častniki povabljeni k županu. Zdelo se mi je vse prazno in pustjo. V nastajočem mraku sem šla v kopalnem plašču k jezeru in sem plavala v majhnem zalivčku. Nato sem odšla v svojo sobo in sem skušala brati; zaspati nisem hotela. Bala sem se sani.

In vendar sem morala zaspati. V sobi je gorela luč, ko me je zbudilo trkanje na vrata. Na nič in nikogar nisem mislila, ko sem se dremajo vzkliknila »Noter!«. Začudena in dih pridrujoča sem zastrmelja v Kristofa. »Ves dan sem mislil samo na vas,« je rekel, z nagubanim čelom gledaje mimo mene. Neprestano sem vas videl pred seboj, skušal sem si predstavljati vse vaše gibe in spodaj pri županu me je zdajci obšel neznanjski strah, da bi se vam utegnulo kaj zgoditi ali da vas ne bi bilo več tu. Tako sem, brž ko je bilo mogoče, pobežnil.«

Bila sem vesela in srečna, da je bil Kristof tu, velik in močan. Sedel je poleg mene in me začel izpraševati, kaj sem počela ves dan. Zdalej, sredi stavka, me je prijel za roko in si jo položil na oči.

»Ne, vi niste krivi. Jaz sem kriv. Izogibal sem se vas, odhajal sem k polku, nisem maral misliti na usodno srečanje, ki me je prvi večer vrzlo iz tira. A nesmiselno je, boriti se proti temu, iz strahu pred tem, da bi vas spet izgubil; namenjena sva drug drugemu...«

Samo še od daleč sem mislila na svoje delo. Kristof me je božal po roki in obrazu in pozabila sem na vse drugo. Preživela sva nenavadno uro, komaj da sva izprezgovorila, vsak na svojem mestu negiben in v teznani sproščenosti sem čutila osrečujoč občutek njegove bližine. In ko me je poljubil, ni bilo nobenega vprašanja več. Moralo je tako biti in vse drugo je bilo nebitveno.

Nekega drugega večera sem šla dol k jezeru in prišel je za menoj. Dolgo uro sva sedela ob vodi. Izvedela sem mnogo iz njegovega življenja, kako je izgubil svojo zaročenko, o njegovi žalosti in zapuščenosti. Videla sem njegov obraz in bolelo me je, da je toliko trpel. Hotela sem ga osrečiti.

Rekel je: »Veš, zdaj sem našel tebo in vse je čisto drugače. Od snoci sem tako srečen, kakor si lahko srečen samo po dolgi odpovedi. Kmalu, kmalu se bova poročila, čež nekaj tednov, brž ko bo mogoče.«

»...brž ko bom napisala svoje delo,« sem dodala smehljaje se in nekoliko prestrašena. Čudno presenečen me je pogledal. »Tvoje delo? Saj ti ga ni treba napisati do konca! Nič več ne boš delala, samo moja žena boš, druga druga nič. Ne maram poklicnih učenjakov, veš. To je vse lepo in prav, dokler dekle mora, a potem... Nič več ne boš utegnula, imela boš mene in našine otroke!«

Tedaj se je nekaj v meni razbilo. Poskušala sem mu pojasniti, da ljubim svoje delo, da se ga nisem lotila iz potrebe in da si življenja ne morem predstavljati brez njea.

»To misliš zdaj, a žena, prava žena, ne mara drugega kakor svojo družino, kakor skrbeli in ljubiti.« Potlej pač nisem prava žena,« sem rekla odločno, »nikakor ne maram biti samo rospodinja, poleg tega hočem še tudi nekaj misliti in delati, hočem obdržati svoje delo.« — Torej me ne ljubiš dovolj, da bi se mu odpovedala, je žalosten rekel Kristof. — Pač ljubim te, a ne morem od danes do jutri vse na glavo poslaviti; vsaj časa mi daj! — Koliko časa? Nisem vedela. Morda leto dni, morda manj, morda več. — Ne maram čakati, zdaj je hočem, predlože sem bil sam, da bi se ti odrekel, ko sem te naposled našel!

Kristof je bil obupan in žalosten in jaz sem bila tudi. Toda — ljubila sem ga, a s tem, da me je hotel prisiliti v življenje, ki mi je bilo tuje in mučno, da je hotel mojo komaj porojeno ljubezen stisniti v meščanski kalup, kalup, v katerem moje delo ne bi imelo mesta — s tem je zatri v meni vse, in čutila sem, kako so moja zvišena čustva postala majhna, kako so se upapelila. Nekeo mi je pripovedoval o svojih strojih — ničesar ne razumem o tem, ne ločim turbin od generatorjev, ne vem, kaj pomenijo transformatorji, visoka napetost — vse to so zame prazni pojmi, nesmiselne mrtve besede. In jaz, ki sem sanjala, da bom možu blizu v njegovem poklicu, ne pa stala pred vrati. Nekeo sem jaz njemu pokazala staro mapo in sem mu pripovedovala o njeni vsebini. Vljudno je poslušal, potem pa rekel: »Vse to je primerno za starega profesoria, ne pa za življenjsko žensko, kakršna si ti. Ze mogoče, potem torej nisem prava ženska. Čedalje bolj sem se utapljala v misli, da se ne bom odrekla svojem delu, šla sem celo tako daleč, da sem se odločila, da mu ne bom ukradla niti minute svojega življenja več. Zato sem kratko in malo odšla, nekega dne, ko je bil Kristof v gorah. Bolelo me je, da mora Kristof, prav Kristof, ki je že tako in tako doživel mnogo hudega, tako drago plačati mojo zagreznost do dela. Vem, bila sem trdosrčna in zla, a nisem hotela ne njea ne sebe nalagati iz porajajočega se čuta odgovornosti ali iz sočutja.«

Obmolnila je in se izrla s travno bilko. Čeprav njegova sestra, ki je bila prava ženska, ni razumela zagreznosti do takšnega dela, je spoznala, da pri vsej ljubezni do svojega brata tej ženski ne more ničesar očitati.

»In tako boste vse svoje življenje ostali sami?« je vprašala boječe.

Vrgla je travno bilko stran. »Ne, mislim, da ne,« je rekla mirno. Med tem časom sem srečala žensko, ki so našle način, kako se da obide združiti družina in poklic, ne da bi bilo družini ali poklicu v škodo.«

V službi vere

Žene reformatorjev

Najzvestejše pomočnice svojih mož

Pogosto žene velikih mož mnogo pripomorejo k uspehu njihovih del in sadu njihovega ustvarjanja.

Zwinglijev zakon je bila prava srčna vez, ki sta jo nosila v medsebojni ljubezni in spoštovanju dva zrela, izkušena človeka.

Ana Zwinglijeva se je z dekliskim imenom pisala Reinhart. Prvič se je poročila s svetniškim sinom Hansom Meyerjem iz Knonaua.

Junaška Zwinglijeva smrt je to harmonično družino občutno prizadela. Njegovo ženo je udarec zadell, vendar ne zlomil.

Maja, leta 1539, je pisal Kalvin svomejmu prijatelju Farelju: »Privlačil me samo sramežljiva, poslušna, ponižna, varčna in potrpežljiva ženska, za katero vem, da bo skrbela za moje zdravje.

V nekem pismu je Kalvin pisal Vitretu: »Izgubil sem najboljšo življenjsko družico, ki bi v primeru nesreče prostovoljno delila z menoj ne samo prežnanstvo in siromaštvo, temveč tudi smrt.

Katarina von Born je bila hči siromašne plemiške družine in bi morala po tedanjih navadah postati redovnica. Ko je bila že v samostanu, se je pa navdušila za nov verski nauk.

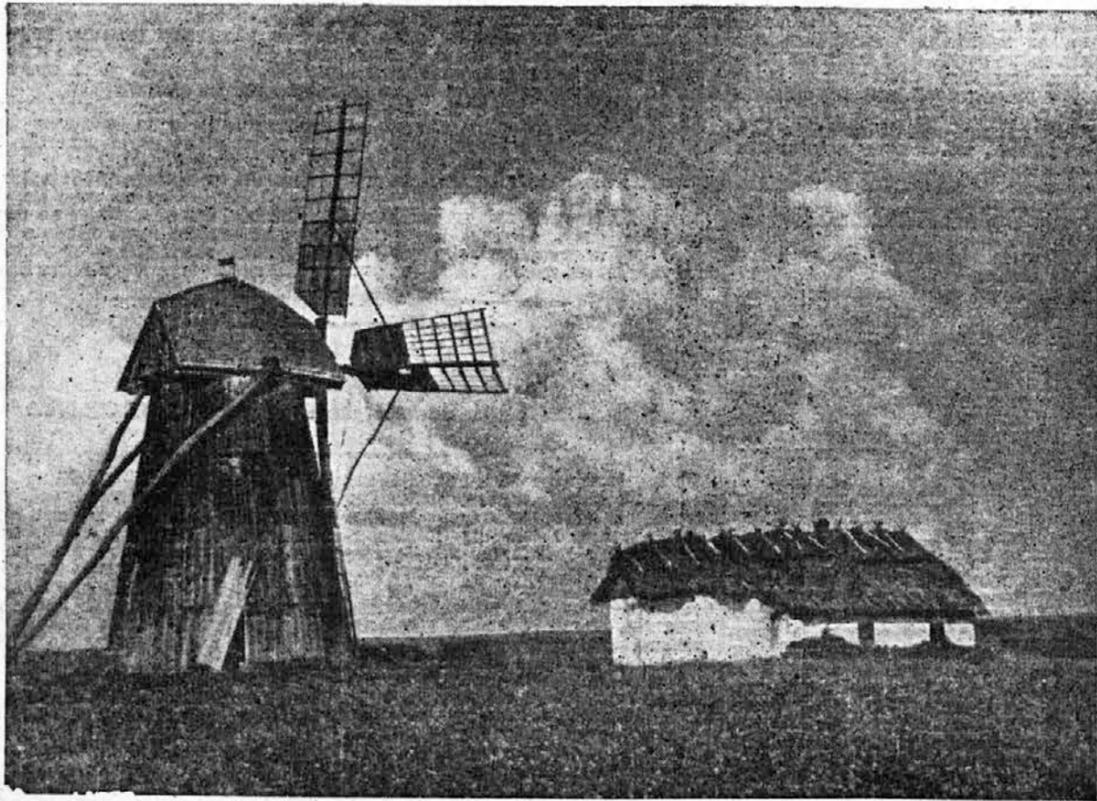
Gospa Katarina je bila hišna mati izredno marljive delavnosti. Delala je na vseh gospodinskih področjih. Pred hišo je sama zasadila drevje in uredila vrt.

Po Lutrovi smrti je gospa Katarina dalje stanovala v črnem samostanu. Potem je zbežala pred neko kuzi podobno boleznijo s svojimi otroki v Torgeu. Med potjo so se pa splašili konji.

Prehrana letalcev ima svoje posebnosti. Pomislimo na primer samo na preprosto fizikalno pravilo, da se vsi plini tem huje raztezajo, čim manjši je zračni pritisk.

Vse reči, ki napenjaajo, morajo torej izziniti iz prehrane letalske posadke. Letalec pozna startno hrano: med drugim sestoji iz polnomastnega mleka, jajc, ovsenih kosmičev, presnega masla in pšeničnega ali močno prepečenega kruha.

Prav tako kakor je morala kopenska vojska poskrbeti za posebno prehrano prednjih oklopnih oddelkov, je tudi letalska obramba sestavila posebno hrano za padalce.

Paesaggio ucraino. — Ukrajinska pokrajina

Mars trdovratno molči

Pred 100 leti so učenjaki ugotovili, da žive na planetu Marsu ljudje, ki so po njihovem mišljenju pametnejši in bolj razviti kakor mi.

Učenjaki so skušali prebivalce Marsa da ne vse mogoče načine opozoriti na prebivalce naše matere zemlje.

Poskušali so z radijskimi valovi in mnogimi drugimi tehničnimi pripomočki. Marsovci se pa ne oglase, bodisi, da jih sploh ni, bodisi, da naših glasov ne slišijo, ali pa je niso tako pametni, kakor učenjaki trde.

Vloga pahljače

Najljubše japonsko darilo je pahljača. Za poročno darilo na primer darujejo nevestini svoji dragocena darila, drugi znanci pa pahljače, na katerih je napisano voščilo.

Tudi kiti so muzikalični

Ko se je Nearch, admiral Aleksandra Velikega nekoč vračal s svojega bojnega pohoda z ladjami domov, so njegovo brodovje napadli velikanski kiti.

Ker tedaj ladje niso bile še pred kiti varne, admiral pa tudi ni vedel druge pomoči, je poskusil z glasbo. Zapovedal je svojim trobentačem, naj zatrobijo kitom čim lepšo melodijo.

Zanimivosti z vseh vetrov

* Nekateri indijski knezi so postavili pred svoje zakladnice za čuvaje tigre, da jim latovi nikakor niso mogli premoženja ukrasti.

* Ko je otroku eno leto, potrebuje na dan 18 ur spanja. Otroci štiri let potrebuje samo še 14 ur spanja na dan, deček petnajstih let pa že samo 10 ur. Odraslemu človeku zadošča 8 ur spanja.

* Tigr je močnejši od leva. Ugotovili so, da bi leva lahko ukrotijo pet moč, tigra pa osem.

* Odprti gobec nekaterih kitov je visok štiri metre, globok šest in pol metra, dolg pa štiri metre.

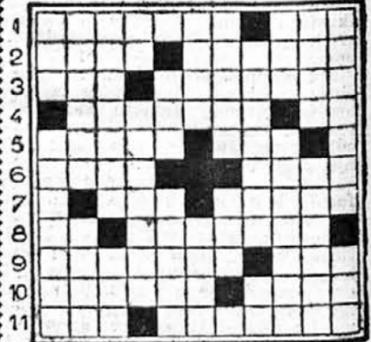
* V trenutku, ko človek zjutraj vstane, tehta 350 gramov manj kakor te dni, ko leže zvečer v posteljo.

* Ptice imajo zelo slabo razvit voni. Nekatero med njimi pa tega čuta sploh nimajo.

UGANKE

Prva križanka

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

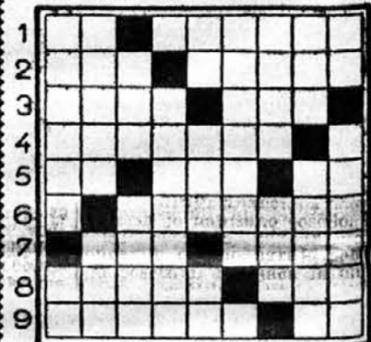

Vodoravno: 1. Japonski vojaški plemič; poljska evetica. 2. Čisto podobno; poje nek glas. 3. Tišina, mirovanje; odpadnik (tujka). 4. Snov za oblaganje tal; časovni veznik. 5. Prešernova balada; učinek ognja. 6. Svetopisemski praočak; okrajšano ameriškansko žensko ime. 7. Adrijanski otok; akademski poklic. 8. Zadnji črki prve besede pod 9. voder; priroden. 9. Tista izmed več stvari, ki stoji ob kraju, ob robu; slovanski raj. 10. Zapreka; stara dajatev. 11. Osebnizaimek; akademski poklic.

Navpično: 1. Pomožni glagol; švicarsko gorovje. 2. Kemična snov, ki se zelo rabi v zdravilstvu in barvarstvu; cunja. 3. Mesto ob Dravi; umetnost (polatin). 4. Učenje, pouk; fizikalen pojav. 5. Držaj; denarni zavod. 6. Kajnov brat; glavno mesto v netranjosti Arabije. 7. Zdravilna rastlina; vprašalni zaimek. 8. Setev; oblika pomožnega glagola. 9. Gibi del stroja. 10. Riževo žganje; balkansko gorovje. 11. Vrsta vernika; elektrotehniška enota.

Druga križanka

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Vodoravno: 1. Dva enaka soglasnika; fizikalna priprava. 2. Kraj: dišava. 3. Domača žival; del obraza. 4. Pratika. 5. Ploskovna mera; naš starejši skladatelj; slovanska pijača. 6. Kraj v Savinjski dolini. 7. Tatarski poglavar; stot. 8. Ptič-pevec; čar. 9. Umetnik; ozir. zaimek.

Navpično: 1. Vranov sorodnik; fizikalna krtica za enoto učinka. 2. Hrvatski pisatelj, tudi turško mesto; poganjek. 3. Neke barve; ptica to dela, v drugem pomenu lahko tudi človek. 4. Pojav v visokih gorah. 5. Zacetnici našega pisatelja; sestavlja celoto; predlog. 6. Slab človek. 7. Rimski bog ljubezni; ne zna govoriti. 8. Gradivo; del voza. 9. Kazalni zaimek (obratno) ječa za živali (dvojina).

ČAROBEN LIK

- 1. veselica, 2. cvetni prah, 3. števil, 4. zemljak, 5. naprava za ladje.

PROBLEM Z JABOLKI

V sedmero košarah imamo neko število jabolk. Iz prve košare preložimo v vse druge toliko jabolk, kolikor jih je že v vsaki. Nato jih preložimo iz druge košare v vsako preostalo, kolikor jih že ima vsaka in tako naprej iz vsake naslednje do sedme košare. Končno je v vsaki košari po 128 jabolk.

Koliko jabolk je bilo v začetku v vsaki košari? Težak odgovor ne bo posebno, pač pa precej sklepanja. Zagnemo, kakor vedno v matematiki, pri najboljšežnjem znanem podatku.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: vodoravno po vrsti: 1. rjavi medved, 2. dohod, edino, 3. edil, dlan, 4. cil, 1. p. ara, 5. ed, Br, R. K., 6. i, Uri, Kol, 7. nomad, plaha, 8. čd, ii, in, eg, 9. rkelj, litro, 10. nuna, klor, 11. operacija. Spreminjevanje: slika, slina, sliva. Izpopolnjevanje: prostranost. Čaroben lik: 1. pat, 2. pelin, 3. Salomon, 4. Timor, 5. nor.

KATARINA ROČEK Andrej

RISAL ROMIH IVAN-BESJEDILU PO NARODNI PRAVLJICI PRIREDIL TORY TUGOMIR

5. Nekega dne je prišla v grad neka skrivljena in zgrbljena starka in skrivnostno ponudila grofu majhno ribico. — »Tri zlatnike stane, samo tri zlatnike!« — »Kaaaj?« se se začudil grof. »Taka majhna ribica, pa tri zlatnike! Pa zakaj je tako draga?« — »Milostljivi gospod grof,« je skrivnostno zasepetala starka, »ta riba je čudodelna, kajti kdor jo pojé, razume vse, kar govoré živali!« — »Ali res?« je nejeverno vprašal grof, — »Prav zares!« je rekla stara ženska in pomežiknila grofu. In grof je ribico kupil.

6. Potem je odromala ribica v kuhinjo. — »Kuhar, sedaj pokaži kaj znaš! Speci mi tole ribico, toda gorje ti, ako ti samo rep obližneš! Ako boš to storil, ti dam obiti glavo! Zaponni si to in ravnaj se po tem, kajti ne šalim se!« — Prestrašeni kuharček Andrej je pomislil: »Čudno, prečudno je to! Zakaj bi ne smel obližniti niti repa? Zakaj mi grozi s smrtjo? Vsak dober kuhar mora jed vendar poskusiti, da vidi, ali ji se kaj manjka!« Potem je pripravil mast, jo segrel in položil vanjo ribico.

7. Ko je bila ribica pečena, si je mislil kuharček Andrej, ki ga je strah mnil: »Saj se ne bo nič poznalo, ako malo poskusim!« Tako je tudi storil. In glej čudo! Nenadoma je razumel vse muhe, ki so brenčale okoli njega in ga prosile: »Se nam daj malo, čisto malo! Ne bo ti žal!« In Andrej je dal tudi njim, da so poskusile. — »Tak tako je s to rečjo!« si je rekel kuharček. »No, prav! Ne pozna se nič, da sem jo poskusil, meni pa ntegne to še kdaj koristiti!« Potem je ribico odnesel gospodu grofu.

8. Popoldne sta odjahala grof in Andrej na sprehod. Nenadoma je kuharček zaslišal, kako je njegov konj vprašal grofovega: »Zakaj pa ne nosiš svojega gospodarja tako ponosno kakor jaz svojega kuharja?« — »Veš, naš grof bo kmalu umrl! Star je že!« je je odgovoril grofov konj. Kuharček pa se je spozabil in se je nasmejal, ker mu je bilo všeč, da razume živalsko govorico. Toda, joj! Grof je ves razkačen spoznal, da je Andrej poskusil čudodelno ribo. Kuharčka sta obšla strah in groza, saj je sedaj vedel, da je izgubljen.

Dalje prihodajič

Dve sobi, dve sobi s kuhinjo, kako sovražim ta izraz! Kako me spominja na tisto romanje po stopnicah navzgor in spet navzdol, ko sva z materjo iskali dom, ne, dvosobno stanovanje. Spominja me na stopnišča z vonjem po kislu, na zamazane otroke ob vhodu, na stare ženske za priprtimi vrati.

In kakšen je bil ta 'dom'! Prepir za pralnico. — Res še ni vaš teden, gospa Helmerjeva, točno vem, da sva se domenili... »Gospodična Helmerjeva, pozabili ste odnesti zabojo za smeti...« »Ne, ali ste slišali, da gospa Anderssonova v četrtem nadstropju?...« in nato tisti šepet, ki sem ga slišala neki večer:

»Da, ti dve sta videli boljše dni, veste. Gospa se človeku kar zasmili, ko mora svitati za tuje ljudi, hči, ta je pa postala tenka kakor senca, odkar sta se semkaj preselili — toda to vam pa povem, motita se, če mislita, da bodo drugi zanje pomivali stopnice, ker sta bili nekoč bogati...«

Da, mati je bila sirotica. Če bi zdaj živela, bi ji bilo pač bolje! Oh, če bi bila takrat vsaj polovico tega zaslužila, kar zaslužim zdaj!

Nisem verjela svojim očem, ko sem videla, da je padla debela solza, parodon, na tipko G pisalnega stroja.

Pozvonilo je. Bilo je točno pol šestih.

Odpri! sem Gunnarju. Videla sem, da mu je moja soba všeč, saj sem se bila pa tudi pošteno potrudila. Na čajni mizici sem razporedila svoj rdeči kavni servis za dva, v kotu je gorela majhna, moderna svetilka za branje, čeprav je bilo zunaj še svetlo. Saj ni treba, da bi Gunnar vedel, da sem to svetilko kupila šele danes.

»Kako lično stanovanje!«

»Da, prav čedno je. Za takšno Luknjo.«

»Luknjo? Kolikor vidim, imate vendar tudi kuhinjo in kopalnico!«

»No, to že. In pregradek za spanje tudi. Vendar...«

Sla sem v kuhinjo po kavo. Ko sem se vrnila, sem videla, da Gunnar brska po moji knjižni omari. Zasmijala sem se.

»Ali ste tudi eden tistih, ki se zanimajo za tuje knjige?«

»Da, toda nič skrbil! Saj tega ne počnem zato, da bi si jih izposojal. Hočem si po njih le ustvariti svoje mnenje o njih lastnik...«

»Ali si niste v tem primeru svoje mnenja ustvarili že poprej?« Imela sem opravka z nalivanjem kave in zato nisem gledala Gunnarja.

»Da, delno. Videti hočem, ali bo vaša knjižnica to mnenje podkrepila ali oslabila.«

Stopila sem k njemu in videla, da drži v rokah zvezek W. Jacobsa.

»No, kako vpliva na vaše mnenje okolščina, da berem Jacobsa?«

»Prijetno podkrepilno. Rad imam Jacobsa. Zmerom je lepo, če si v družbi z ljudmi, ki imajo smisel za isto vrsto humorja, kakor ga imaš sam.«

»No, pridite, kava vas že čaka.«

»Trenutek, Nils Kjær — čedno. Kielland — lepo. Hermann Bang — ali imate radi Hermann Banga?«

»Če hočete, vam ga citiram par strani na pamet.«

»Hvala, ni potrebno. To znam sam. Da, zdaj pridem pa jaz na vrsto.«

»Podvizajte se! Ne, tisti predal ni za vas! So samo mladinske knjige, ki sem jih dobila kot otrok.«

»Oprostite, toda menda ne trdite, da piše profesor Störmer mladinske knjige?« Držal je v rokah knjigo, ki mi jo je bil podaril oče za šestnajsti rojstni dan.

Zasmijala sem se: »Ne, toda dohila sem jo kot mlado dekle. Zdjaj pa morate k mizi, kava bo mrzla.«

»Rad pijem mrzlo kavo, Sicer pa že grem.«

Dvema človekoma, ki imata isti literarni okus, čas vselej prehitro mine. In ko sva se pogovarjala o tem in onem, mi je nenadno preblisnilo možgane:

»Ali bo danes?«

Hjelgin dom

LJUBEZENSKI ROMAN

Če bi bilo danes, bi bilo dobro. Bilo je prav, da sem zavrnila Jeana, tisto je bilo čisto nekaj drugega, Gunnarja, to sem pa čutila, sem ljubila.

Vendar ni bilo nič. Gunnar je pogledal na uro.

»Moj Bog, posloviti bi se bil moral že pred desetimi minutami!«

»Ali morate iti?«

»Ne, teči! Prav lepa hvala, bilo je zelo prijetno. Upam, da smem še večkrat priti?«

»Da, le pokličite me!« To je bilo spet bedasto.

Med vrati mi je poljubil roko.

Da, kajpak sem bila razočarana. Mislila sem, hm, kaj sem prav za prav mislila? Vsekako sem bila kupila gnjat in francosko solato, in steklenico madeira za pozneje, za večer...

Drugi dan sem spet povprašala po Siri in spet dobila odgovor: »Je ni tukaj.« Ko je gospodična Nissnova tretjič isto odgovorila, sem nekaj zaslišala.

»Ali je Siri Holdtova bolna?«

»Ne, vsaj ne, kolikor vem.«

»Ali je ni več tukaj v ekspeditu?«

»Ne, pred štirinajstimi dnevi je šla.«

Gospodična Nissnova očitno ni hotela z barvo na dan. Povprašala sem torej Pedersna v uredništvu.

»Siri?« je dejal. »Moj Bog, ali še ne veste? Čez noč je morala iti. Poneverba, huda zadeva, veste!«

Nisem mogla verjeti svojim ušesom.

»Menda ne mislite resno, Pedersen!«

»Da, Bog ve, da. Bilo mi je tako težko zanj. Niti besede ni rekla v obrambo. Kar šla je. Nekoliko bolj blede je še bila kakor po navadi. In od tistega dne ni ne duha ne sluha za njo.«

Izvedela sem, da je šlo za vsoto 150 kron. Nekaj dni je nadomestovala gospodično Nissnovo in tedaj jih je vzela iz blagajne.

Uboga, uboga mala Siri! Kajpak je za vso zgodbo gotovo spet tičal njen brat, Capin! Prepričana sem bila, da mu je Siri morala pomagati iz kakšne hude zadrege, iz neumnosti, ki je sam vanjo zabredel. Ubogi otrok!

Sla sem zgodaj iz pisarne in se odpejala naravnost k Siri, to se pravi tja, kjer mi je bila rekla, da stanoje. Bilo je, kakor sem se bala. Preselila se je.

Vprašala sem gospodinjo, ali ve, kam se je preselila.

Ne, ni vedela. Bila je vesela, da se je odkrivala takšnih najemnikov. Da, o gospodični ni česa reči, toda ta gospod Holdt, ki je vsak dan pijan prihajal domov, pretepal svojo sestro in se vedel kakor...

Sla sem domov in si belila glavo, kako bi našla Siri. Vprašala sem pri časopisu. Nič ne nič vedel. Povprašala sem na stanovanjskem uradu. Ne, nič ne nič prijavil novega naslova. Več nisem mogla storiti.

Bila sem res razočarana, tako sem se prej veselila, da bom Siri pomagala. Vse je dobro kazalo. Hans je upal, da ji bo lahko priskrbel službo. Težko mi je bilo pri srcu, če sem mislila, da strada in trpi. Uboga, blede Siri, ki mi je tako lepo nislala in ki bi mi utegnila postati tako dobra prijateljica.

Ko sem se pa opogumila, in si pogledala v najbolji skriti kotiček srca, sem ugotovila rahlo, toda zelo grdo olajšanje ob misli, da zdaj nimam več te obveznosti. Zdjaj sem bila samo še na voljo Gunnarju. Nikogar drugega ni bilo, ki bi si me lastil. Matti je imela dovolj opravka s Hansom. In Hansa in Williija nisem imela na

vratu nikoli, razen če sta prišla skupaj z Matto.

Biti na voljo Gunnarju, no, hvala, to je bila kaj dvomljiva zabava. Gospod Bog, kako sem dan za dnem čakala, da bi pozvonil telefon! Odločila sem se, da bom odgovorila Gunnarju, da žal ne utegnem, in tudi drugič še ne, tako da ga bom vsaj nekoliko izpodboda.

Dnevi so hiteli, in ko je Gunnar naposled poklical, sem bila tako ponižna in utrujena od čakanja, da sem takoj dejala, da — naj kar pride.

In prišel je.

»No, mala Kisinka, kako gre?«

»Hvala, izvrstno. In vam? Imate dosti dela?«

»Čez glavo. Na srečo. Ljubim delo.«

Da, to sem si bila mislila. Gunnar pač ni mogel biti drugega kakor inženir s to svojo hladno, modro, matematično glavo, ki jo menda potrebuje za ta poklic. Oh, kako sem si želela, da bi v njegovih jasnih, pametnih očeh naposled vzplapolalo vroče hrepenenje! In kako sem si želela, da bi bil njegov hladni, trezni glas vsaj enkrat topel in pridušen.

Gunnar je pa sedel meni nasproti in mi pripovedoval o novem modelu nekega radijskega aparata.

Zdajci je obmolnil.

»Ne vem, ali vas to zanima?«

»Pač,« sem odgovorila. »Ničesar ni na svetu, kar me ne bi zanimalo. Vendar pre malo razumem. Pričnite rajši kar od začetka in mi razložite princip radia. Kako je mogoče, da tisto, kar smo povedali v mikrofon, ujamemo v maiben kristaleček in takoj nato lahko slišijo prav isto v Parizu ali kjer koli drugje na svetu, kako zadoni iz velikega zvočnika?«

»Če hočete vedeti, vam bom razložil,« je dejal Gunnar. Odrinil je skodelico kave, nekaj narisal na star pisemski ovoj in jel razlagati. In res se mu je posrečilo, da sem ga razumela.

»Ali zdaj razumete, hitrost radijskih valov...«

»...je ista kakor hitrost svetlobe, da, to vem,« sem rekla. »Kar preskočite to!«

»Ali vas je Störmer naučil hitrost svetlobe?«

»Da, Störmer in moj oče.«

»Ali hočete s tem reči, da ste brali tisto knjigo o vesoljstvu in atomih?«

»Da, bral sem jo.«

»Takšne knjige niso za ženske,« je rekel Gunnar. »Ali ste je razumeli?«

»Ne vsega,« sem po pravici povedala.

»No, to je bilo pa res lepo,« je dejal Gunnar in mi ni povedal, zakaj. Nehote sem se spomnila nekega Mattinega izreka:

»Če o kakšni stvari kaj razumeš, nikar tega ne povej moškemu. Vsi moški hočejo zmerom sami vse razumeti.«

Matti se včasih iznebi kakšne posebno bistre!

»Zdjaj je pa spet tako pozno,« je dejal Gunnar.

Jela sem pospravljati čajno mizico.

»Ali ste drevi morda spet oddani?« sem vprašala in se takoj zježila sama nase, ker sem bila rekla 'spet'.

»Ne, danes ne.«

Postavila sem posodje na pladenj.

»Potem se vam pa ne mudi.«

Vrnila sem se iz kuhinje in jela zgrijeti prt.

Gunnar je stal za menoj. Tedaj sem začutila njegovo roko na moji rami in takoj nato me je pritegnil k sebi.

»Ali lahko še malo ostanem, Kisinka?«

»Da,« sem zašepetala.

»Še dolgo?«

»Da.«

»Tako dolgo, kolikor hočem?«

»Da.«

Nikoli nisem vprašala Gunnarja, kje je bil in kaj je počel tiste večere, ki jih ni preživel pri meni. In nikoli mi ni ušla besedica, da bi rada kdaj šla z njim ven. Vedela sem, da nima dosti denarja. In zakaj tudi naj bi hodila ven, saj nama je bilo doma dovolj dobro.

Toda kako sem si trla glavo, ali sem edina pri Gunnarju!

To me je mučilo!

Neki večer je bil Gunnar pri meni in je bral časopis, medtem ko sem pripravljala mizo.

»Ti, Kisinka, nov film Danielle Darrieuxove. Ali ti je Daniella všeč?«

»Da, dobro igra.«

»Ali me ne bo povabil?«

»Ta film pa moram videti.«

Oh, takol! O torej.

Naredila sem se, kakor da nisem nič opazila, in sem šla v kuhinjo. Pripravila sem čaj in ocvrta jajca.

»Če hočeš, greva po večerji v kino. Lahko boš šel z menoj na moje časnikarsko izkaznico.«

Saj res, čisto sem pozabil, da greš lahko zastopnik v kino. No, pustil bom, da me boš dalje vzdrževala in hvaležno sprejem povabilo.«

»Vzdrževala?«

»Da — ali se ti ne zdi? Gostiš me z večerjo, kavo in likerjem — in zdaj še z vstopnicami za kino.«

»Da, in preden se boš zavedel, te povabim še v gledališče.«

Gunnar se je zasmijal.

»Da, srečo imam. Sicer ti pa lahko zagotovim, da si ti edina, pri kateri se dam — vzdrževati.«

O, kako je to spekle! 'Edina', je dejal... Torej so še druge? In kje so te druge? Nisem si upala vprašati. Prvici moškega ne vprašujemo po takšnih stvarih in drugič tudi nisem hotela ničesar vedeti. Zakaj, če bi vedela, da ima razen mene še druge, potem bi pač ne mogla drugega, kakor da končam z njim. Toda jaz Gunnarja nisem hotela izgubiti.

Sla sva v kino. Opazovala sem ga od strani. Ali me zato ni bil povabil s seboj, ker mu ni bilo do moje družbe? Ali, ker si tega ni mogel privoščiti? In, e je šel zdaj z menoj, ali je šel zato, ker je rad z menoj, ali zato, ker je bilo zastopnik?

Kako grdo sem mislila.

»Tako rada te imam.«

V mislih sem stokrat izgovorila ta stavek, ga šepetala predse, sanjala o njem, šumel mi je po ušesih med delom, toda čez ustnice mi ni prišel.

Ali ni res ničesar opazil? Ali ni videl, kako sem trepetala, kako sem za svojo navidezno izkušnost skrivala sramežljivost dekleta, ki se ga še nihče ni bil dotaknil?

»Dober tovariš si, Kisinka,« je rekel Gunnar.

To je spet peklo! Dober tovariš, da. To sem zmerom. Samo to. Nikoli nič drugega. Nič več.

Zanesem se nate. Nikoli nimaš tako norih domislevk kakor druge ženske. Mirna si, izravnanja in zanesljiva. Vem, kaj imam, ko imam tebe. Ti si... da, rekel bi, da si devet in devetdeset odstotkov ženske in en odstotek moškega. Toda pošten odstotek!

Smejala sem se in vprašala, v kateri soli se je učil računanja z odstotki.

Sicer si pa moral imeti grozne izkušnje z ženskami, če trdiš, da sem tako edinstvena.«

»Izkušnje? Da. Bog me obvaruj! Denimo, da ti je dekle všeč, prijazna

je in čedna, komaj si jo poljubil, ti že pade okrog vratu! Povem ti, da sem sit žensk do grla...«

To mi je rekel čisto ravnodušno in jaz, zastopnica žensstva, sem molčala in nisem vedela, kaj naj odgovorim. Grlo mi je bilo kakor zadrženo in morala sem se pošteno zbrati, da sem naposled mirno odgovorila:

»Torej boš tudi mene lepega dne sit?«

»Ne, dokler boš tako pametna kakor zdaj!«

Poljubil me je za slovo in vrata so se zaprla za njim. Stopila sem k oknu; videla sem, kako je stopil na cesto in šel na drugo stran. Ni se ozrl na okno.

Neko opoldne sem poiskala Solveigo Strandovo. Tako sem si želela, govoriti s pametnim človekom.

Na stopnicah sem se ustavila in si obrisala rdečilo — tisto, ki tudi poljube vzdržji — z ustnic. Tako sem strahopetna!

»No, otrok? Videti ste tako zamisljeni.«

»Ali vas motim?«

»Kaj še! Poslednja, ki se je danes hotela ločiti, je šla pred petimi minutami. Danes najbrže ne bo več strank.«

»Vidite, nimam še namena delati oporoke in tudi ne mislim nikogar tožiti. Imela sem pošten in edini namen, da vas malo zmotim in nekoliko poklepečem z vami.«

»Kar dajte. Vendar pojdiva rajši domov k meni. Prijetnejše je. Ali utegnete?«

»Seveda, hvala lepa!«

Vzela je slušalko.

»Pripravite danes kosilo za dve osebi, Elvira.« Naročila je tako, da sem opazila, da ni to pri njej nič nenavadnega.

Šli sva peš. Na cesti sva srečali Gunnarja. Pozdravil je, se nasmešnil in šel mimo. V bistvu je bilo to dobro. Tako je pač razumljivo, da imam za tisti dan družbo in si vsaj ne bom belila glave, ali mi je telefoniral ali ne.

Toda prav za prav mi je bilo žal, če sem ga že tako slučajno srečala na cesti, bi bila pač rajši v družbi kakšnega moškega. Morda bi to nekoliko izpodbodo njegovo ljubosumnost. Kajpak — tja ljubosumnost je bila zelo latentna, če je sploh obstajala.

Prav takšen sem si bila v mislih risala dom Solveigo Strandove. Staro pohištvo iz mahagonija, nekaj izbranih slik in radiranj na steni. Mogočna pisalna miza in na njej nekaj fotografij. Takoj sem spoznala sliki njenih staršev: V enem vogalu velik klavir in polica, šibeča se pod notami.

»Ali tudi igrate, gospa doktorica?«

»Ne več, toliko kakor poprej. Ko sem bila mlada, sem dosti igrala.«

»Tako zabavno je, če vas slišim govoriti o vaši mladosti. Ne gre mi v glavo, da ste zdaj kaj drugega kakor mladi.«

»Ne pozabite, otrok moj, da sem vendarle za eno generacijo starejša od vas.«

Nato je prišla Elvira, bišna pomočnica, in povedala, da je kosilo pripravljeno. Kradoma sem jo pogledala. Čvrsto, jedro kmečke dekle okrog tridesetih let. Okrogel, prisrčen obraz.

Takšna je torej ženska, ki je svet hotel obsoditi kot zločinko. Takšna je ženska, ki je sedela v ječi. Neverjetno.

Ko sva odšli v jedilnico in bili sami, sem razodela Solveigi svoje misli.

»Da, kar neverjetno je. Elvira je najboljša in najzvestejša duša, kar si jih morete misliti. Pazi name in me že kar pregrešno razvaja.«

»Mislil, da je dobrota obojestranska.«

Solveig Strandova ni odgovorila. Nadaljevala sem:

»Ali se prav za prav sploh zavedate, kako hvaležni morate biti za dar božji, ki ste ga deležni?«

»Dar božji?«

»Da, ali ni to dar božji, če imate v svojem bistvu nekaj, kar privlačuje vse ljudi, da se zaljubijo v vas?«

»No, no, otrok, ne pretiravajte!«

»Kaj še, saj ne pretiravam. Nisem prenapeta, ne histerična. Da sem se pa jaz, sicer tako hladna, zaljubila v vas, je najboljši dokaz, da imate res dar božji.«

Dalje prihodnjš

HUMOR

Greh

Učitelj: »Grehi staršev se maščujejo nad otroki. Ali mi ve kdo povedati kakšen primer?«

Janežek: »Kadar mi oče pomaga pri domači nalogi.«

Strahopeten samomorilec

»Na pomoč! Na pomoč! Ustrelil se bom!«

Ne more vedeti

»Slišal sem, da so med desetimi zakoni komaj trije srečni. Ali misliš, da je res tako?«

»Ne vem, sem šele v tretje poročen.«

Smola

Peter je zobozdravnik, ima pa veliko smolo v ljubezni. Že petkrat se je bil zaročil, a vselej je zaročenka ušla. Ko ga prijatelj izprašuje, kako je to mogoče, jim pove:

»Veste, takoj ko sem jim popravil zobe, so me pustile na cedilu.«

Razumljivo

Zdravnik dr. Mazač sedi s svojimi znaneji pri kosilu. Njegova soeda ga vpenomer nadleguje z vsemi mogočimi vprašanji. Med drugim ga vpraša:

Ne verjameta

Strešna krovca delata na neki strehi. Na lepem enemu izmed njiju zdrzne in pade na cesto. Drugi se nagne čez rob strehe in vpraša na tleh ležečega prijatelja:

»Ali si živ ali mrtev, Janež?«

»Še sem živ,« odgovori komaj slšno ponosrečene.

Po kratkem odmoru se spet oglasi oni na strehi:

»Ker si takšen lažnivec, Janež, res ne vem, ali naj ti verjamem ali ne.«

»O, potem sem prav gotovo mrtev,« zastoka ponosrečni Janež, »sicer se ti ne bi drznil trdit, da sem lažnivec.«

Pri zdravniku

Zdravnik: »Srce vam zelo neredno bje. Ali pijete?«

Bolnik: »Pijem že, a — redno.«

Pameten mož

Gospa Petersiljkova pride vsa vzne mirjena v sobo. »Pomislil,« pravi svojemu možu, »gospa Korenčkova ima že spet nov kloboč.«

»Če bi bila tako ljubka kakor si ti,« odgovori prisrebni mož, »ga ne bi potrebovala.«

Tudi zna

Učitelj razkazuje svojim učencem sliko nekega slavnega slikarja in pravi: »Z enim samim gibom svoje roke je umetnik izpremenil smeječ se obraz v joka, očesa

Razgled po zimski modi

Pozorišče je zimsko, luč zastrta, barve so mehke, tople in globoke; na splošno je poročati marsikaj presenetljivo novega. — Vsaka nova moda prinese svoje značilnosti; značilnosti letošnje so, da je nežnejša, mehkejša in bolj ženska kakor kdaj koli poprej. Moški, ki prej opazijo lepo črto vratu ali roke kakor pa lepo črto obleke, bodo podzavvedno mislili: »Kako ljubke so letos ženske...«

Linija: ni bistvenih izprememb, pač pa opazamo, da črte niso več tako enostavne in čiste. Gube in gubice se pojavljajo na vseh koncih in krajih, pri krilu in pri životku. Zelo široki in globoki naborki se vijejo globoko ob krilu, skoraj okrog kolen in dajejo postavi nekaj gracioznega. Spet je v modi tunika. Kajpak je še zmerom ostala čista in kakor jesenski vetrič sveža linija športnih kostimov in plaščev.

Krznino: novost je v tem, da uporabljamo kar najmanj krzna. Nikoli ne bomo videli krzna tam, kjer ni potrebno. Spretno in lepo bo našlo samo tam, kjer nas bo grela; kot telovnik na hrbtu, kot prednji del životka, kot preprost, toda nikoli visok ovrtnik.

Barve: še nikoli niso bile tako tople, tako polne in lepe. Mnogo rdečkastih in slivjemodrih tonov, vladali bosta pa tudi kostanjevorjava vse do lešnikovorjave. Črna bo kajpak še v modi, vendar ne tako zelo kakor prejšnja leta. Izostriji si je torej treba barvni čuti! Nove kombinacije: rjava s slivjemodro, toda skrbno izbrana. Posebnost: majhni, svetli madeži na temnih oblekah, bodisi v obliki žepkov, vstavkov ali ovrtnikov.

Izrez: zdi se, da so se ženske naveščale tesno ob vratu zaprtih oblek. Odkrile so nežnost lepega vratu. Popoldne si bo moda dovolila precej globok izrez pri oblekah, in ugotovili bomo prijetno presenečenje: ženskam se to dobro poda, posebno tistim, ki imajo lep vrat. Popoldanske obleke so zelo elegantne, ker so tako čudovito preproste. Zelo umetno so nagubane, nevsiljive barve, preprostih črt, toda poudarjajoč linijo bokov.

Nakit: malo ga je in je zelo diskreten. Nekaj paillet na žepih oblek, ki jih nosimo tudi zvečer, obročki na rokavicah, na notranjem delu kapuce, na tesno se oblegajočih jopicah... Ti okraski potrebujejo zanesljivo roko in zanesljivega okusa. Če imate to dvoje, si lahko privoščite kaj takšnega, sicer pa rajši upustite.

Klobuki: postali so resnejši. Mreže in trakovi, viseči na tilnik, so čisto izginili. Prav tako neskončno majhna klovnska pokrivala, ki smo jih nosile prejšnja leta. Tudi v modi klobukov je zavladala preprosta eleganca. Oglavje je genialno pomečkano, da tako lahko preuredimo tudi stare klobuke. Novi so bereali v izredno lepih oblikah, večji so, lepši in prijetnejši kakor kdaj koli doslej. In kar je tudi važno: turban so še zmerom moderni.

(Po švicarski Annabelli)

NAS NAGRADNI NATEČAJ

Kotiček za praktične gospodinje

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Krompirjevi zvitki

Pretlačiti 60 dkg kuhane in olupljene krompirja, dodaj prav toliko moke, 1 jajce, kosček poljubne maščobe, 10 do 15 dkg sladkorja, pol-drog pecilni prašek in malo soli. Testo razvaljati, zrezati na kosčke, deni na vsak kosček poljubne marmelade in zvitki. Zvitke polagati v namazan pekač tako, da se ne dotikajo drug drugega, za jih lepo zlatorumeno speči.

M. K., Ljubljana

Zaltavo presno maslo

Včasih se zradi, da dobimo zaltavo presno maslo, ki ga le težko uporabimo. Vendar pa lahko popravimo okus, če ga dobro pregretemo v mrzli vodi, ki jo moramo večkrat menjati. Zadnji vodi pridemo na 1 liter vode 1 žlico jedilne sode in pusimo maslo v njej pol ure. Če pa maslo še ni čisto izgubilo zaltavega okusa, potem vodo toliko časa menjamo, dokler ne postane maslo dobro.

Č. M., Ljubljana

Bučno olje

Od neke naše čitateljice smo prejeli recept, kako si sami doma iz bučnih pečk naredimo bučno olje. Sami sicer recepta ne moremo preizkusiti, vendar ga objavljamo s pripombo, da je najboljšo, če poizkusite dobiti olje najprej iz manjše količine. Zanimajo nas bo, če nam sporočite, kako se vam je recept obnesel.

Bučno zrnje posušite na soncu ali v pečici. Oluščeno zmeljete in pražite na zmerni vročini. Nato ga zavijte v močno platneno krpo in ga položite v skledo. Obtežite s kamnom in pustite čez noč, da se olje izcedi. Naslednji dan zlijte iz skledice olje, ki se je čez noč nabralo, zrnje še enkrat dobro premešajte, zavijte in obtežite, da se bo ocedilo tudi tisto olje, ki je še ostalo v zrnju. To pustite stati dva dni. — Zmleto in stisnjeno zrnje lah-

ko uporabite za mešanico med krušno moko ali za nadev v potico.

V. M., Ljubljana

Za vsak prispevek, objavljen v »Kotičku za praktične gospodinje«, plačamo 10 lir. Znesek lahko dvignete takoj po objavi v naši uravi. Po pošti pošljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih nakazil. — Prispevke naslovite na Uredništvo »Družinskega tednika«, Kotiček za praktične gospodinje, Ljubljana, poštni predal 345.

LEPOTA ROK IN NOHTOV

Ali se še niste nikoli zgrozili, ko je zelo moderna dama snela dolge, mehke rokavice in so se prikazale rdeče, debelušne, nenegovane roke? Naj se je še tako ljubko smehljala, čar se je razblinil in nič več niste mogli prepoznati iz misli neprijetnih asociacij.

Po poletju, polnem športa, sonca in življenja na svežem zraku so naše roke bolj podobne rjavim, žaluzičnim deskim rokam, kakor belim nežnim rokam mlade dame. Kuhanje in vse drugo pač ni šlo mimo nas brez sledov. Pričeli se bodo koncerti, gledališče — pomislimo na to in iznebimo se teh poletnih znamenj.

Revolucija manikiranja

Da, v negi rok in nohtov je nastopila revolucija — nekrvava sicer, čeprav so njene posledice za nas važne. Če niste imeli razumevanja za dolge, krvaverdeče nohte, ste zdaj pač lahko položeni. — Nova nega nohtov in rok izvira iz Francije in je zelo prikupna ker nam tako ugaia, da ji bomo gotovo ostale zveste dolgo, dolgo časa. Iznašla jo je Parižanka, Julija Pineaujeva. V njenem ateljeju delajo iz ženskih rok takšne čudeže, da je ena njenih strank imenovala produkt te umetnosti »evelline prstet«. In res so ti nežnoroznati, neskončno skrbno negovani nohti na pogled podobni ljubkim, nežnim evellinam.

Ni se nam pa treba peljati v Pariz, da si tudi svoje prste izpremenimo po novi modi. Ravnanje se po spodnjih navodilih, ki se jih lahko poslužite v svoji skromni sobici.

Nekoč: Prste ste za nekaj minut potopili v milnico. — **Danes:** Celotno roko pogumno namakajte v skledici zelo vroče, zelo nenaste milnice, približno dvajset minut. V skledici plava goba, ki jo neprestano stiskate s prsti, da milo in voda prodreta pod nohte.

DARMOL
najboljše odvajalno sredstvo

Nekoč: Nadležno kožico smo si porezale bolj ali manj surovo in jo potisnile nazaj. — **Danes:** S koničastim, po možnosti kovinskim predmetom segajte čimbolj daleč pod rob kožice in izpraskajte vse tiste mrtve delce kože, ki ovirajo rast nohtov. To delajte tako dolgo, dokler ne boste odstranili prav vse mrtve kožice! Če se po nesreči ranite, si natresite ščepec soli v prahu na ranico in pogumno nadaljujte delo. Ponovite ta postopek vsak teden in videli boste, kako lepa in snažna bo vaša roka.

Nekoč: Nohte smo si izstrigle globoko iz kotov, da bi dobili okroglo obliko. — **Danes:** Kratki — to se pravi ne čez konce prstov segajoči nohti — so postrženi štirioglati. Čisto jasno in enostavno — štirioglati. Zakaj na lepem so spoznali, da postane v kotih porezan noht oslabljen in krhek. Poskusite sami: če so vaši nohti krhki in imajo bele madeže, jih nekaj časa nosite štirioglati prstriženi. Opomogli si bodo! Če vam bolji ugaiajo ovalni nohti, jih morate pustiti rasti tako dolgo, da si jih boste zaokrožili šele tam, kjer gledajo čez konec prsta.

Nekoč: Vselej, ko smo si umivale roke, smo si nohte ščetkale s kar močjo ostru ščetko. — **Danes:** Nohtov nič več ne ščetkamo. Spoznali smo, da ščetka rani prostor med nohtom in kožo. Začeli smo nohte snati tako, da stiskamo v milnici namočeno gobo, prav tisto, ki jo uporabljamo pri vsakotjedenski negi nohtov.

Nekoč: Čim več maščobe na roke in nohte, tem bolje, se je glasilo pravilo. — **Danes:** Skoraj nič več maščobe! Zakaj ugotovili so, da je zdravji nohti sploh ne potrebujejo.

O loščenju

Če hočete, da bo lošč na nohtih dolgo držal, si najprej prste korenito umijte z vodo in milom. Dodobra posušite! Priporočamo, da namesto enkratne debele plasti, namažete lošč trikrat, a vselej za las tenko. Tako bolje drži! »Ali moramo izpustiti polmesec ob korenu nohta?« se glasi staro vprašanje. Odgovor je različen: pri temnem lošču je lažje in bolje, da polmesec pokrijete. Pri svetlem, nežnem lošču ga pa po vsaki ceni izpustite.

(Ti štirje modeli so risani izrečno za »Družinski tednik« in niso bili še objavljeni.)

K temnomodri obleki se sijajno poda dolg svetlosiv telovnik, posebno za vitke dame. Zapenja se na zadržo. — **Kockasta obleka** živahnih barv in živahnega kroja. Poudarjeni robovi ob žepih in ruta so žive nasprotno barve. — **Staro volneno obleko** prenovite z ostanki primerne volne, kakor vidite na gorah sliki. Ta kombinacija bo letos velika moda. — **Temnorjava obleka** s kimonskimi rokavi. Robovi okrog ovrtnika in navideznih žepov ter pas so malinastordeče barve. Krilo je rahlo zvončasto.

A propos: temen ali svetel lošč: Kratki, široki nohti so s svetlim, skoraj nevidnim loščem dosti ljubkejši in tudi majhnim rokam se to poda. Dolgi, ozki prsti in nohti pa smejo biti naloženi s temnejšim loščem sočne barve.

Hišno delo ne škoduje...

...če si vzamete toliko truda, da ga opravljate s starimi rokavicami. Kolikokrat smo to poudarili? Toda — ali ste se ravnali po tem? So pa tudi dela, ki jih ne morete opravljati z rokavicami na rokah. In če se boite, da si jih ne pokvarite, si najprej namažite nohte s suhim milom. Tako se ne bodo umazali.

Nohte je vredno negovati! Ali ste že kdaj srečali žensko z mladostnim obrazom in neznanško živahno, ki li na zunanji nikakor ne bi prisodili, da je že davno čez trideset? Ali ste opazili njene roke? Pogosto so izdale — uvele in nagubane — vse tisto, kar je skušal prikriti negovani obraz. Zatorej naj vam bo to nauk, da ne boste nikoli zanemarjale svojih deset prstov! M.

Ali imate vse te napake...

Potlej ste neoporečna ženska!

...Zakaj te napake veljajo za najboljše lastnosti ženske.

1. Ali ste dovolj nečrtni, da posvečate pozornost svoji zunanosti tudi tedaj, kadar ste prepričani, da ne boste nikogar srečali?
2. Ali ste dovolj skopji, da si ohranite svojo osebnost in je ne podrejte muhasti modi?
3. Ali ste dovolj leni, da prosti dan preživite v brezdelju, ki vas bolj umiri in spočije kakor utrudljivi izleti?
4. Ali ste dovolj hudobni, da se vam zdi majcen klobuk na vaši glavi smešen, čeprav se vaši prijateljci sijajno poda?
5. Ali ste dovolj klepetavi, da vselej iz rokava stresete zabavno zgodbo, kadar je nevarnost, da razgovor v družbi obtiči?
6. Ali ste dovolj nepreudarni, da pozabite, od svoje sestre zahtevati, naj vam vrne ovratno ruto, ki ste ji jo posodili in ki ji tako ugaia?
7. Ali ste dovolj nezaupni, da se prelaskavih poklonov izogibate kakor kuge?

Takole si popravite star, oguljen zimski plašč. K modremu plašču se poda siv prednji del, k rjavemu pa peščenorumen ali posevno kockasto blago itd. Gumbi so skriti pod širokim robom prednjega dela, ki se zapenja visoko pod vratom, tako da ne potrebujete ne krzna ne rute.

8. Ali ste dovolj naivni, da mislite, da so na svetu še prijatelji iz prijateljstva in ne iz koristiljubja?

9. Ali ste dovolj lahko miselnii, da pustite svoje delo, kadar vas obiščejo prijatelji, ki bi jih že zelo radi videli?

10. Ali ste dovolj mladi, da se lahko navdušite za kakšno stvar, ne da bi si pri tem nadel blaziran izraz?

11. Ali ste dovolj strogi, da se prislite k vsakdanji telovadbi?

12. Ali ste dovolj sladkosnedni, da se kdaj pa kdaj iz srea razvešelite dobre jedi, ne da bi svoje prijatelje dolgočasili s svojo »vitko linijo«?

13. Ali ste dovolj nes pametni, da si kdaj dovolite kakšno majhno domišljavost, nekaj, kar je očevo, to priznate, a vendar potrebno, da je življenje bolj pestro.

14. Ali ste dovolj radovedni, da se zanimate tudi za sosedove skrbi ne samo za opravljanje?

15. Ali ste dovolj vzburljivi, da reagirate, če pred vami napade kdo vaše prijatelje?

Vsako vprašanje, na katerega lahko odgovorite z »da«, šteje 5 točk. Seštejte... in sram vas naj bo, če ste čisto brez napak!

Kaj je sreča?

Na to vprašanje skušajo navadno predvsem odgovoriti oni, ki so od sreče najdalj. Za vse, ki hrepene po sreči, se namreč ta čuden pojem izpremeni v neki cilj, ki bi ga radi dosegli, v nekaj oprjemljivega, kar skušajo doseči. Čeprav je ta pojem sreče pri vsakem človeku drugačen, so si v enem vsi istih misli: »Ko bom dosegel ta cilj, bom srečen...«

Včasih v življenju po več letih srečamo nekoga, ki nam pripoveduje, da je dosegel, kar si je pred leti tako vroče želel. Izvemo, da je danes to, kar je hotel postati in smo veseli, da smo naposled le našli nekoga, ki je srečen. Kmalu pa spoznamo, da ima naš znanec zdaj druge cilje in da drevi za novo srečo. Torej sreča, za katero se je prej pehal, ni bila pravva? Ne, bil je zaslepljen in drevi tudi zdaj novemu razočaranju nasproti, ker misli, da bo naposled našel trajno srečo.

Na svetu namreč ni sreče, ki bi jo potem, ko smo si jo priborili, uživali dolgo, dolga leta do svojega konca. [Črni se je prepričal, da Lx+d3 končno Kdor hoče biti srečen, se mora boriti vsak dan na novo. Sreča je namreč zadovoljstvo po nekem naporu, sreča je borba in trud, sreča je delo... Sreča je plačilo za zvesto opravljeno dolžnost, in kratek odmor v trdi življenjski borbi.

Zvečer smo srečni, če smo opravili svoje dnevno delo in naše nedelje so srečne samo, če smo v delavnih stotirili svojo dolžnost. Samo delo nam more prinesiti sladko zavest, da smo nekaj storili in smemo užiti trenutek sreče.

Kdor živi, se bori. Veselje do borbe, je torej veselje do življenja, kdor ima pa veselje do življenja, ta je srečen. Ne iščimo torej sreče v slepilo, ne pustimo se zapeljati otroškimi sanjam, temveč delajmo, pa bomo srečni!

Svilena obleka in njeni madeži!

Svilena obleka je postala danes dragocen predmet, ki ga moramo skrbno varovati. Vendar pa kar na lepem dobimo v obleko madež, o katerem ne vemo, ne kod ne kje smo ga dobili.

Makež od črnih čistimo z etrom ali svežim mlekom. Negi moramo posvetiti vso pazljivost. Najboljše je, če poskusimo čistiti najprej na kakšni krpicici ali na robu obleke, da ugotovimo, ali eter ali mleko ne škodujeta barvi. Vino prav rado pusti v svileni obleki nelepe madeže. Dobro čistilo je vroče mleko in čista mrzla voda. Najprej zdrgnemo madež z mlekom, potem ga pa izperemo z vodo. Dobro je tudi, če mrzli vodi dodamo nekaj kapljice amonijaka.

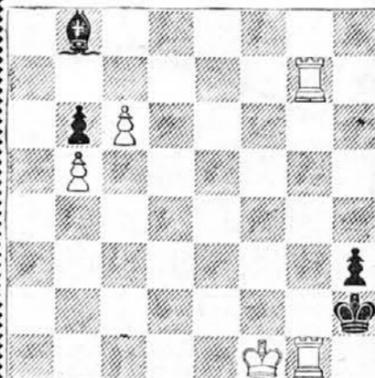
Krvave madeže odstranimo s svilene obleke z gosto kašo škroba in vode. Kašo debelo namažemo in pustimo posušiti. Suho s ščetko očistimo in madež bo izginil. Dobro sredstvo je

Orejuje A. Premičak

Problem št. 198.

Sestavil R. Mayer

Mat v 3 potezah

Problem št. 199.

Sestavil K. Kubbel

Bele vleče in izsili samomat v 2 potezah.

Beli torej dela samomor.

Turnir v Chocenu

V septembru so odigrali Čehi mandje turnir v mestu Chocenu. Izmed 12 udeležencev je dosegel največ točk (8 1/2) Karetov, kar nekoliko preseneča. Sledita Richter z 8 in Hromadka s 7 1/2 točkami. S turnirja prinašamo zanimivo partijo.

DAMSKI GAMBIT

Tikovsky — Keller

1. d4, Sf6. 2. c4, e6. 3. Sc3, d5. Lg5. Le7. 5. e3, e6. [Črni se je rano odločil za to potezo kar pa ni nič hudega]. 6. Sf3, Sbd7. 7. a3, d4. [Tudi s tem se ni mudilo in naj bi rajše rokiral]. 8. Lx4, Sd5. 9. Sxd5. [Več napetosti bi ustvarilo Se4] Lxg5.

[Odločilen trenutek; črni je tu utegnil z e5. 10. Lx7, Dxe7, Dxe7 enostavno izenačiti; namestu tega igra na dva lovca za ceno hudega napada. Beli zdaj ne dobi figure s 10. Sc7+, Dxe7. 11. Sxg5 zaradi Da5+].

10. Sc3, Lf6. 11. Se4, 0-0. 12. Dc2, e5. 13. 0-0-0, Dc7. 14. h4, g6! [Prepajno; črni bi moral kljub vsem pomislekom težiti s Sb6 in event. Lf5 za razbremenitvijo pozicije, ne pa si ustvarjati novih slabih točk]. 15. h5, e4. 16. hg6, hg6. 17. Seg5.

[Predvsem grozi Dxg6 mat] d3. 18. Dxd3, Se5. 19. Sxe5, Lf5. 20. Sxg6! [Ta vražja poteza že odločil] Dc5 [Črni se je prepričal, da Lx+d3 končno Kdor hoče biti srečen, se mora boriti vsak dan na novo. Sreča je namreč zadovoljstvo po nekem naporu, sreča je borba in trud, sreča je delo... Sreča je plačilo za zvesto opravljeno dolžnost, in kratek odmor v trdi življenjski borbi.]

Zvečer smo srečni, če smo opravili svoje dnevno delo in naše nedelje so srečne samo, če smo v delavnih stotirili svojo dolžnost. Samo delo nam more prinesiti sladko zavest, da smo nekaj storili in smemo užiti trenutek sreče.

Kdor živi, se bori. Veselje do borbe, je torej veselje do življenja, kdor ima pa veselje do življenja, ta je srečen. Ne iščimo torej sreče v slepilo, ne pustimo se zapeljati otroškimi sanjam, temveč delajmo, pa bomo srečni!

Na to vprašanje skušajo navadno predvsem odgovoriti oni, ki so od sreče najdalj. Za vse, ki hrepene po sreči, se namreč ta čuden pojem izpremeni v neki cilj, ki bi ga radi dosegli, v nekaj oprjemljivega, kar skušajo doseči. Čeprav je ta pojem sreče pri vsakem človeku drugačen, so si v enem vsi istih misli: »Ko bom dosegel ta cilj, bom srečen...«

Včasih v življenju po več letih srečamo nekoga, ki nam pripoveduje, da je dosegel, kar si je pred leti tako vroče želel. Izvemo, da je danes to, kar je hotel postati in smo veseli, da smo naposled le našli nekoga, ki je srečen. Kmalu pa spoznamo, da ima naš znanec zdaj druge cilje in da drevi za novo srečo. Torej sreča, za katero se je prej pehal, ni bila pravva? Ne, bil je zaslepljen in drevi tudi zdaj novemu razočaranju nasproti, ker misli, da bo naposled našel trajno srečo.

Na svetu namreč ni sreče, ki bi jo potem, ko smo si jo priborili, uživali dolgo, dolga leta do svojega konca. [Črni se je prepričal, da Lx+d3 končno Kdor hoče biti srečen, se mora boriti vsak dan na novo. Sreča je namreč zadovoljstvo po nekem naporu, sreča je borba in trud, sreča je delo... Sreča je plačilo za zvesto opravljeno dolžnost, in kratek odmor v trdi življenjski borbi.]

Zvečer smo srečni, če smo opravili svoje dnevno delo in naše nedelje so srečne samo, če smo v delavnih stotirili svojo dolžnost. Samo delo nam more prinesiti sladko zavest, da smo nekaj storili in smemo užiti trenutek sreče.

Kdor živi, se bori. Veselje do borbe, je torej veselje do življenja, kdor ima pa veselje do življenja, ta je srečen. Ne iščimo torej sreče v slepilo, ne pustimo se zapeljati otroškimi sanjam, temveč delajmo, pa bomo srečni!

Ali vam rdeč nos dela skrbi?
Živčne ženske dobe od toplotnih izprememb kaj hitro rdeč nos. Koža jim pordeči, bodisi da stopijo iz tople sobe na mrzel zrak ali pa narobe. Te nadležnosti se odkrivate takole:
Segrejte zjutraj in zvečer kozarec vode, ki ste ji pridali kavno žličko boraksa. Potem vodo nalijte v nosnici in jo pustite tam nekaj sekund. Nato pomosite kosček vate v vazelinu in si z njo namažite nosnici od znotraj. Zdjaj se vam ni treba več bati, da bi se imeli rdeč nos.